

2004 - 2007

Britt Holm's Klippbok

GRÄNGESBERG

Det nappade friskt i de nyborrade hålen på Örbergsdammen i Grängesberg på nyårsdagen.

Flera av de nyinsatta 75 kilo- na av huggvillig regnbåge, i årets pimpelpremiär, förpassades till stekpannor och frysboxar.

– Det small till direkt när jag kom hit, berättade Ingrid Johansson från Saxdalen. Lopporna gjorde susen.

Redan efter någon timma hade hon plockat upp de två fiskar som varje dagskort berättigar till. Två läckerbitar på så där sex till sju hekto.

– Jag lär ha ett kort till, ropade Ingrid till kortförsäljaren Werner Andersson i Södra Hörkens fiskevårdsförening.

Även om nyårsdagen blev grå så var Andersson nöjd med dagen.

FREDAG 2 JANUARI 2004

Kortförsäljning. Werner Andersson från Södra Hörkens fiskevårdsförening såg till att alla premiärfiskare hade sina giltiga kort. Här köper Ingrid Johansson från Saxdalen sitt andra kort för dagen.

Fick också sparken

Jag måste bara berätta ett helt underbart uttalande från vårt barnbarn Felicia Martinsson. Hon är två år och nio månader och bor i Hörken.

Morfar Nils-Erik Larsson kom hem till henne för att lämna en fullstor Orsa-spark, så att mor Anna-Marina kan skjutsa lillebror Benjamin i sparklådan som de har.

När Felicia fick syn på sparken utbrast hon med stor förtjusning: "Jag vill också ha en sådan Folkets park".

Självklart fick vårt barnbarn en liten röd Vansbrospark dagen efter. Dessa tindrande ögon och denna glädje som hon visade kan vi leva på hela år 2004.

Och naturligtvis så har vi sett många folketsparkar sedan dess. Själva har vi också ett par.

Mormor Eva-Märta Östh

Glädje. Att få sparken behöver inte alltid innebära något negativt.

Foto: BERNDT NORBERG

FREDAG 9 JANUARI 2004

MÅNDAG 12 JANUARI 2004

Bygglov i efterhand

SAXDALEN. En fastighetsägare i Saxdalen påmindes av byggnadsnämnden i Ludvika kommun om att bygglov krävs när fastigheten ligger i samlad bebyggelse.

Fastighetsägaren skickade in bygglovet och fick, i efterhand, godkänt. Detta kostade dock mer än om bygglovet skickats in i förväg.

Totalt gick bygglovet på 2 400 kronor.

Gun och Mats Byström, Saxdalen, fick den 10 januari en son som heter Mattias. Han var 49 cm lång och vägde 3 714 gram. Syskonen heter Ida, Lina och Emil.

MÅNDAG 5 JANUARI 2004

Avslutning med musik för själen

LUDVIKA

Toner som nådde ända in i hjärterötterna fick avsluta när Kyrkotextilutställningen i Folkets hus stängdes på lördagen. Sanslöst vackert hantverk för folket finalfirades med Saxdalingarnas folkloristiska njutbarheter.

Ett sjuttioal personer fyllde foajén i Folkets hus när Olle och Janne Wallman och spelmanslaget Saxdalingarna lät sig inramas av mässhakar, ljusstakar, korkåpor och brudkronor i en tonsäker avslutning för stråkar, strängar, bälgl och stämmor. Kyrkoherde Kajsa Brita Frogner var tacksam och översvallande.

– Det är fantastiskt, konstaterade hon.

– **Den ligger i folksjälen** er spelmansuppgift. Det är så passande som avslutning, eftersom det är folkets utställning och det här är musik som rör ända in i hjärterötterna.

Kyrkoherden fick medhåll av

en entusiastisk åhörarskara, som motvilligt måste låta spelmännen packa ihop så småningom. Finalmusiken ägnades Elin Lynd från Norhyttan, en sångerska som blev riksbekant på sin ålders höst, då Sveriges Radio upptäckte hennes kvalitéer.

– **Hon kunde ballader** på 25 – 30 verser, berättade Olle Wallman, innan besökarna fick lyssna till en alldeles speciell melodi.

– Den sjöng Elins mor på hennes eget bröllop i Grangårde.

I "Brudgummen och bruden" uttrycks förhoppningar om att "socker och citroner, ostron och meloner aldrig ska ta slut".

Men allting har ett slut och underbart är kort – för att för en stund tillåta sig att fastna i citatrasket – och runt middagstid på lördagen stängdes Kyrkotextilutställningen efter pampigt stilfulla "Trettondagsmarschen" framförd av tonrikt öronvänliga spelmän från Saxdalen.

Hjärtetoner. Saxdalingar avslutade sanslöst vackra utställningen Kyrkotextilier i Folkets hus med musik för folksjälen.

Foto: GUNNE RAMBERG

Med uppskattande öron. Folkets hus foajé var tätbefolkad när Saxdalingarna avslutade Kyrkotextilutställningen med musik för folksjälen.

NLT rätar
I en artikel om Kyrkousällningens avslutning nämndes Elin Lynd, sångerska med imponerande repertoar. Elin Lynd från Saxdalen hade i texten fått en felaktig bokstav i sitt efternamn, som alltså ska vara Lind och inget annat. NLT ber om ursäkt för missuppfattningen.

Skippa klapparna

Svar till "Bara en farmor", 7/1

Jag vet och förstår hur du känner för barn och barnbarn.

Här får du mitt förslag hur jag har gjort: Säg till barnen om de är stora och förstår att tacka för gåvorna. Är det små barn är det inte deras fel, då ska du gå på föräldrarna och förklara hur du vill ha det.

Eller så föreslår jag en liten hämnd, kanske går den hem. Bryt ditt gamla mönster. Det låter enkelt men kan vara svårt att genomföra. Ge inga presenter, inga julkappar alls ett år.

Kanske frågar de snart varför du gör som du gör. Du kan då säga att du i stället för att köpa julkappar satt in en liten slant till exempelvis Världens barn, vilka är mer tacksamma än vad barnen och barnbarnen är.

Gerd Sundström

Saxdalens manskör i Folkets hus

SMEDJEBACKEN

► Saxdalens manskör är ett populärt gäng. Där de framträder brukar det bli lapp på luckan. Så var det i fjol när manskören bjöd på sitt revy/sångspel "Vi möts igen på Annas café" i Smedjebackens Folkets hus.

Hur det publika intresset blir på söndag återstår att se. Då återkommer i varje fall manskören Smebackensfolkan och bjuder på Dan Andersson-sångspelet "Helgdagskväll vid timmerkojan".

Sångspelet är av den slitstarka sorten, och har framförts mer än 100 gånger sedan urpremiären i april 1988.

Nämnas kan att "Helgdagskvällen" har framförts en gång tidigare i Smedjebacken. Året var 1989.

60 år fyller den 18 januari Raivo Maripuu, Nyhammar. Jubilaren är född i Kärda på Dagö i Estland. Han kom som båtflyktling till Sverige när han var åtta månader gammal.

Raivo är uppvuxen i Stockholm. Efter fyra års studier vid Estniska folkskolan, studentexamen på Södra Latin 1963, fortsatte han sina studier vid KTH och utexaminerades till bergsingenjör 1969.

Efter avslutade studier på KTH fick han anställning vid Boliden AB där han fortfarande är anställd sedan snart 35 år tillbaka.

Under åren 1969-1979 var han bosatt i Kristineberg och arbetade som processingenjör på anrikningsverket, var senare projektledare för ett dateringsprojekt och slutligen avdelningschef för verket.

År 1970 gifte han sig med sin Ann-Christin och de har tre söner.

År 1979 flyttade familjen till Boliden och Raivo erhöi en tjänst som chef för mineralteknisk utveckling.

År 1982 gick flyttlasset till Saxdalen där han verkade som platschef under sex år.

Sedan 1988 är familjen bosatt i Östersaxen, Nyhammar.

Raivo har därefter, förutom ett års tjänstgöring som chef för elkonstruktion i Skellefteå, haft ett

flertal uppdrag utomlands.

Under åren 1989-1992 tjänstgjorde han i Lissabon då han var ansvarig för processdelen för utbyggnaden av anrikningsverket i Aljustrel.

Raivo var även under mitten av 1990-talet projekt manager i Saudiarabien för utbyggnad av en anläggning där guld utvinns. Följande år arbetade han med projektvärdering av gruvor i Sydamerika.

År 1998 deltog han i upprepningen efter dammolyckan i Aznalcólar i Sevilla, Spanien.

Under 1999-2001 var han projekt coordinator för intrimning av Lomas Bayas i Antofagasta i Chile. Därefter arbetar han med samordningsansvar för dammsäkerhet i Boliden. På fritiden är Raivo gärna hemma och ägnar sig åt fa-

miljen och den gemensamma gården.

Älgjakt är ett annat intresse och han är jaktledare både i Saxdalen och i Västerbotten.

Jubilaren är även road av IT- och datateknik. Han kopplar också gärna av med naturfotografering.

Den stora dagen firas i hemmet redan på lördag tillsammans med föräldrar, familj, och vänner.

Saxdalen-V/G föll i kvartsfinalen

FOTBOLL/FALUN. Xerox-cupen i inomhusfotboll (7-manna) spelades på Lugnet under fredagen och lördagen. Saxdalen-V/G deltog och inledde med att förlora med 0-1 mot Slätta. Division 3-laget Älta från Stockholm var nästa motståndare och det blev förlust med 1-3. Men mot Bullermyren blev det i alla fall vinst (2-1) och det räckte för att Saxdalen-V/G skulle ta en kvartsfinalplats. I kvartsfinalen svarade Falu BS för motståndet och det blev en helt jämn. Saxdalen-V/G hade bland annat ett ribbskott, men det var Falun avgjorde om genom ett slumpmål.

S-V/G:s mål: Kim Madsen, Mustafa el Hachmi, Lars-Åke Wallenstien.

Nya ledningar i Saxdalen

SAXDALEN. I dagarna har personal från kommunen börjat byta ut vatten- och avloppsledningar på en cirka 500 meter lång sträcka i Saxdalen.

– Det gäller ledningar mellan gamla gruvvägen och Olsjövägen, ovanför skolan.

– Rötter har vuxit in i ledningarna och vi har haft problem med både in- och utläckage, säger Björn Jonasson som är projekteringsingenjör vid kommunen.

Han förmodar att de uttjänta ledningarna, som delvis är nedgrävda i gamla åkrar, lades på plats för omkring 50 år sedan.

Kostnaden för att modernisera nätet är beräknad till 860 000 kronor.

– Kontinuerligt så är de tre man som jobbar där och då och då har de hjälp av någon extra maskin. Jobbet kommer att pågå i ungefär en månad, upplyser Jonasson.

Soteld i Saxdalen

SAXDALEN. Räddningstjänsten larmades vid 13-tiden på lördagen till en fastighet på Malbacksvägen i Saxdalen. Detta sedan de boende känt kraftig röklukt i huset.

Det visade sig vara en soteld i skorstenen och denna var snabbt avklarad när skorstenen rengjordes från sotbeläggningen.

Inga allvarligare skador uppstod.

JUBILEUMSBRÖLLOP

SILVERBRÖLLOP

20 januari 1979 vigdes Sven-Erik och Gerd Sundström, Saxdalen i Grangårde kyrka. Efter vigseln döptes äldsta dottern Desiré. Gratulerar gör hon med familj, sonen Kristian och yngsta dottern Angelika på den 25-åriga bröllopsdagen.

DECEMBER. Att katter har sju liv har det talas om i generationer. Ett av dessa kliv försvann förmodligen för de kattungar som brutalt dumpats vid Björnhyttans sopstation. Lyckligtvis fanns Seppo Vanninen som en räddande ängel när han hörde katternas förtvivlade gnäll från ett tält med returpapper.

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

Rutinerat folk.

Saxdalens manskör gjorde på söndagseftermiddagen sitt 109:e framträdande med "Helgdagskväll vid timmerkojan". Åke Lundberg längst fram är en av de mer rutinerade herrarna i sällskapet.

Foto: GUNNE RAMBERG

Manskörens 109:e sångspel

SMEDJEBACKEN

Saxdalens manskör fortsätter att sprida glädje med sin uppsättning av "Helgdagskväll vid timmerkojan". På söndagseftermiddagen gjorde ensemblen sitt 109:e (!) framträdande med detta sångspel kring Dan Anderssons liv och leverne i Finnmarken.

170 personer hade bänkat sig i Smedjebackens folks hus. Med tanke på hur ofta detta sångspel uppförts i och runt bygden under årens lopp är detta en imponerande siffra.

– Verkligen roligt att det fortsätter att komma så mycket folk vid våra framträdande, säger Lars Persson (Dan Andersson) efter föreställningen.

– Spelet runt timmerkojan går

tydligt hem och så länge det är på det viset fortsätter vi naturligtvis, säger en förnöjd Lars Persson.

Sedan starten den 6 april 1988 (till minnet av Dan Andersson 100-årsdag) har det alltså blivit 109 helgdagskvällar. Detta från Kramfors i norr till Ängelholm i söder. Dessutom i Danmark, Finland, Norge och USA.

Det har blivit stor succé var man än har dragit fram.

– Inte minst i Göteborg där Konserthuset var fullsatt och att till och med alla inte fick plats. Vi har en stående inbjudan om ännu en helgdagskväll i Källe och Adas stad, avslöjar Lars Persson.

Att spelet ska uppföras i samband med Dan Anderssonveckan är lika givet som amen i kyrkan.

– Vi ska även på en tur till Boll-

näs i juni och ytterligare några platser är på gång under året, berättar Persson.

Saxdalens manskör har såväl rätt röster som kostymering för att åhörarna ska få den rätta känslan bakåt till de bistra tider i Finnmarken.

De 32 herrar och katten bland hermelinerna, Birgit Sjöström på dragspel, lyckas till fullo med vad de har föreställt sig. Att ge åhörarna just den rätta känslan trots att kolmilor och lägereldar sedan länge har slocknat!

Detta i ett suveränt lagarbete där alla drar sin stock till stacken för ett lyckat resultat i en atmosfär som också känns helt tidsenlig.

HARALD LOHSE

0240-882 04

harald.lohse@dalarnastidningar.se

Ronnie Vaerlien har köpt Ludvika Gonäs 1:52, Blötbergsvägen 48A Blötberget, Ludvika Gonäs 15:95, Gonäsvägen 40A Gonäs, Ludvika Rävåla 1:85, Bybovägen 11A Saxdalen, Ludvika Öraberget 1:46, Gullregnsvägen 21A Grängesberg, Ludvika Öraberget 25:1, Malmgatan 7 Grängesberg för 1 825 000 kr av Dick Goëdeckes Dödsbo.

Andra bullar för bagar-Wicke

LUDVIKA

Vi är en hel generation – minst – som har svårt att vänja oss av med att kalla Hans Arvid Vikström annat än "Wicke".

Tänk att gå omkring och bli betraktad som ett vandrande bageri...

Å andra sidan kunde det vara värre:

"Nilssons Bageris Eftertr." låter inte roligare.

Wickes Bröd är fortfarande ett begrepp för oss som fortfarande är i besittning av någon enstaka hjärncell och dessutom fyllt är tillräckligt ofta.

"Wickes Bröd – kroppens stöd"

"Ta det lugnt – ta en Toy"

"Melodier som bedåra komma först på Sonora"

Så lød de kommersiella propäerna när man gick i Monty-dress och blev uppförd på Pem och Gogovurst.

Jag vet inte om det finns Toy längre. Sonora och Wickes är i alla fall minnen blott.

Det var två år sen sista limpan bakades hos Wickes.

Siste ägaren, Hans Arvid Vikström, är numera pensionär och residerar med sin Ulla inne i Ludvika med bekvämt avstånd till bulldisken i snabbköpet.

Jag har inte bakat en bulle sen jag slog igen, förklarar han. Varför skulle jag göra det när en vetelängd kostar en tia. Ta en bullskiva till! (Från snabbköpet på stan).

Den gamle limpsmeden har vant sig av med sin yrkesroll så till den milda grad att han numera ligger och trynar i fällbänken till framåt halv sju på mornarna.

Förr i tiden var han åtskilliga siktakakor på väg in i arbetsdagen vid den tiden. Gud skapade ingen brådska, sägs det. Det avstod han möjligen ifrån med tanke på den unge pensionären Vikström.

– Fast egentligen var det ingen självklarhet att jag skulle hamna i samma arbete som pappa Harald. Jag kom in genom att sätta dit rusinen på lussekatterna i julfäket och litet annat småplock som att skrapa plåt och glacera mazarin, berättar han.

Han tillstår utan vidare att det tidigare uppstigandet på mornarna gjorde att skollärare Liljeholm fick väcka honom i bänken då och då.

När jag växte upp på 1950-talet existerade bara två sorters skorpor; rävvålaskorpor som kom från Wickes och sårskorpor som kom från Ävallen.

När jag gjorde upp om mötet med "Wicke" var det med en liten bak(!)tanke: Skulle man möjligen få veta hemligheten bakom de fenomenala rävvålaskorporna?

Varför smakade de där skorpor som de gjorde och varför var de så möra så man fick smyga sig på dom för att hinna ta en tugga innan de sönderföll i sina beståndsdelar?

(Vilket gränjebo har inte tvingats ta till skeden och fiska upp en sån skorpa ur koppen?)

"Wicke" skratrar glatt. Han har lätt för det.

– Jo, dom var nog ovanligt möra och goda, erkänner han utan risk att bli ertappad för skryt i egen sak. Nu för tiden finns det bara en som bakas såna skorpor; Fredholm i Stjärnsund.

En annan produkt som gav det lilla familjeföretaget i Saxdalen ett gott renommé var utan tvivel siktakakorna, en succé även på lång sikt (uj).

Många kommer ihåg de där siktakakorna. En tid efter det att vi slagit igen firman, och maskinparken skingrats mellan Skåne och Lappland, ringde Tjabo – en kille som jobbade på Gruvhallen i Grängesberg och som nu hade flyttat till Strömstad – och frågade försvunnet om jag kunde ge ho-

nom receptet på våra siktakakor.

– Här nere på västkusten är det omöjligt att få tag på matbröd av samma klass som från Saxdalen. Jag känner bagarn här, och om du vill vara så bussig och släppa till receptet så ska jag försök få honom att använda det, så västkustborna får veta hur matbröd ska smaka, sa han.

Det var ett gott betyg på ett gott bröd, menar han. Särskilt med tanke på siktens betydelse i fiskestaden Strömstad...

28 februari 2002 skröppade Hasse igen bageriet och såg fram emot lata morgnar med l-a-n-g-a och sega starter över tidningen och med köpebrödet i brödkorgen.

– Det var nog kanske tänkt att barnen skulle kunna ta över, men det var ingen riktig entusiasm så det var bara att sälja den gamla

firman, 104 år gammal, säger "Wicke" Stadsbo.

Han tillhör den generation som givetvis varit aktiv i Saxdalens Folkdanslag.

Någon bollsparkare har han aldrig varit men det hindrar inte att han tillhör de som var med och startade Saxdalens Manskör som ursprungligen byggdes upp kring fotbollslaget.

Hans Arvid tillhörde kategorin "nägra till".

Han förnekar dock med skärpa att han skulle ha försökt att göra smyg reklam för sitt bageri genom att envisas med att hävda att de gamla slagdängorna i natt jag drömde blott om deg och Med deg i mina armar skulle ingå i repertoaren.

Han lär också ha haft planer på att smyga in en reklamskylt under framförandet av Dan Anderssons Julvisa i Finnmarken (...)"för

fakta | Hans Arvid Vikström

Född: 1941 i Länna, Roslagen.

Uppväxt: Saxdalen.

Bor: Ludvika.

Yrke: Bagare.

Familj: Hustru Ulla, barnen Per och Karin samt barnbarn.

Intressen: Många.

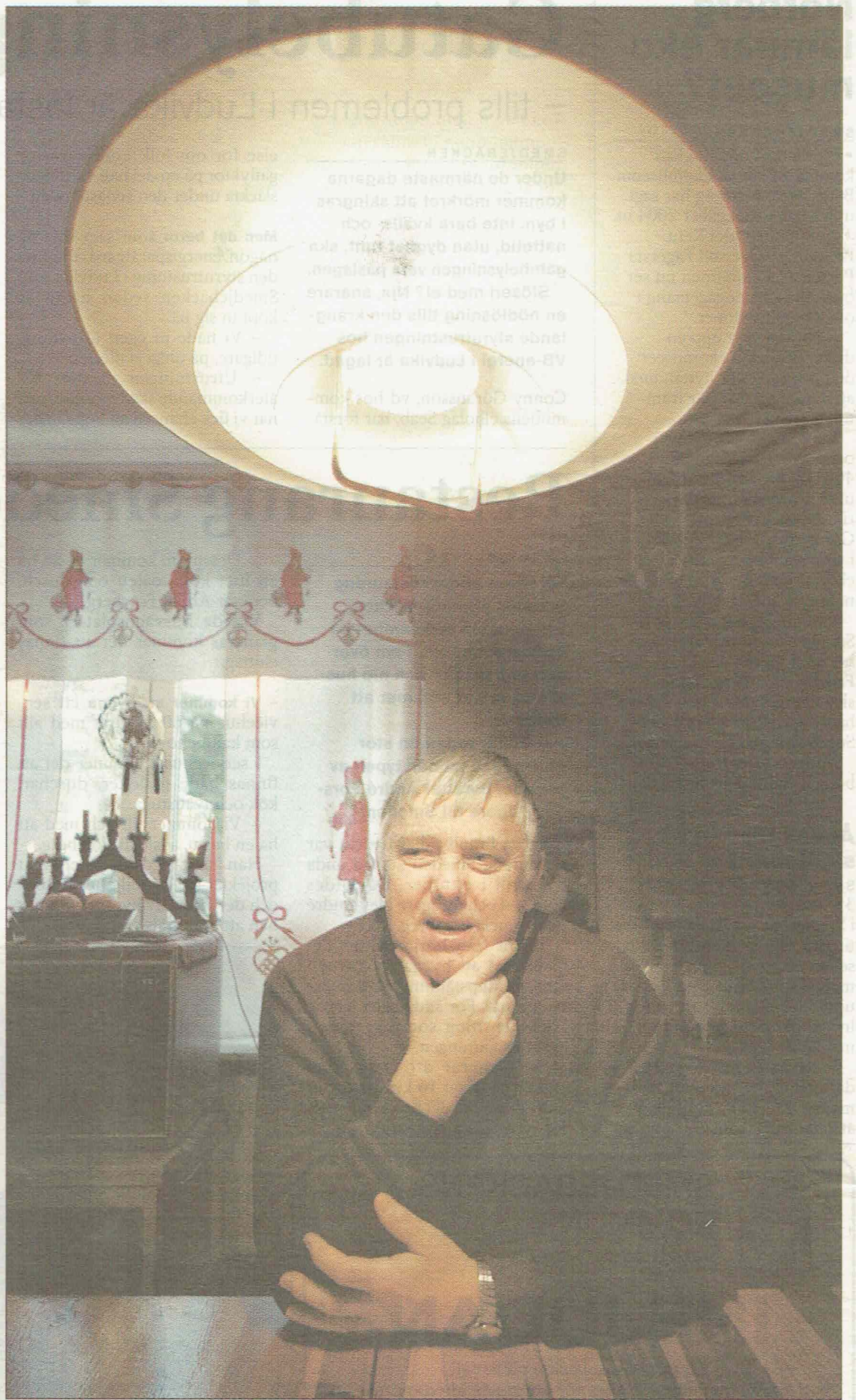
det fatiga folket som slåss för sitt bröd..."

Hade han gjort det hade han nog fått se på andra bullar.

BERTIL DANIELSSON
0240-882 02
bertil@nyalt.se

FOTO:
ANDERS ABRAHAMSSON
0240-882 38
abris@nyalt.se

Boliden värnar om Saxbergsgruvan

SAXDALEN

► Boliden begär förlängning av bearbetningstillståndet för Saxbergsgruvan i Saxdalen i 25 år ifall pågående sökande efter malm runt gruvan kan leda fram till ett beslut om att åter öppna den djupa gruvan.

Boliden har tidigare begärt förlängning av de två gruvrätterna och nu kommer begäran om att få behålla rättigheterna också i den djupa Saxbergsgruvan.

Boliden begär att få ändra sin gamla gruvrättighet, kallad utmål Vårfallsgruvan 1983, och omvandla detta utmål till att bli en bearbetningskoncession för Saxbergsgruvan i 25 år.

I den 1880 öppnade och 1998 nedlagda gruvan finns på 760 till 960 meters djup en rik malmkropp på 1 200 000 ton innehållande 0,6 procent koppar, 12,4 procent zink, 2,3 procent bly, 0,1 gram guld 50 gram silver per ton malm.

– Men det räcker inte trots dagens höga metallpriser för att öppna gruvan. Vi måste hitta mer malm först, säger Anders Forsgren vid Boliden, som berättar att det sedan 2002 pågår prospektering efter mer malm tillsammans med Inmet sydväst om koncessionsområdet.

Forsgren säger att man aldrig ska säga aldrig när det gäller gruvor, för hittar man mer malm så är Saxberget intressant.

– Och vi har öppnat en nedlagd och efterbehandlad gruva, Kedträsk, som startades upp efter sex-sju år, påminner Anders Forsgren.

Därför redovisar Boliden att om gruvan återöppnas så är tanken att kvarstående malm ska brytas via befintliga schakt och orter, brytningen sker då med konventionell bormetod och sprängning under dagtid. Anrikning planeras i så fall att förläggas till Garpenbergsgruvan.

BO JOFFER
0240-882 07
bo.joffer@dalarnastidningar.se

Kommunägda "friskolor" i Saxdalen och Håksberg

Kommunen räddar skolorna i Saxdalen och Håksberg och tar fasta på visat föräldraengagemang. Därmed bildas kommun-

ägda "friskolor" med en föräldramajoritet i styrelsen. I Ludvika så vill kommunalrådet Roger Stål (s) i stället riva 1912 års skola

på Kyrkskolan och stänga av moduler i Marnässkolan för att möta minskat elevunderlag.

SIDAN 5

TORS DAG 29 JANUARI 2004

1912 års skola rivs

Kommunägda "friskolor" startas i Saxdalen och Håksberg

LUDVIKA

1912 års skola på Kyrkskolan rivs, moduler i Marnässkolan stängs av. Lilla Park stängs efter vårterminen och i Saxdalen stängs kvartersgården...

Men allt handlar inte om nedläggningar när kommunen spar på skolor, kommunägda "friskolor" med föräldrastyrning ska det bli i Saxdalen och Håksberg.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har nu diskuterat "nedläggningsdelegationens" förslag till hur kommunens skolvolymer ska krympas för att hålla jämna steg med det minskande elevunderlaget.

– I Grängesberg läggs Lilla Park ned efter vårterminen och eleverna flyttas till Stallbacken och Björkås, säger kommunalrådet Roger Stål (s).

Lilla Park ska sedan användas som evakueringskola under den tid som högstadiet på Parkskolan byggs om.

Därefter kommer förskolorna på Kyrkbacken och på Furuvägen att avvecklas och hyreskontrakten sägs upp.

– Grängesberg har tre skolor så detta är ingen dramatik, säger Roger Stål.

Saxdalens och Håksbergs skola blir kvar men de ska tillsammans med föräldrar och byalag utveck-

Riv tycker Stål. Kommunrådet Roger Stål anser att 1912 års skola bör rivas.

Foto: CLAES SÖDERBERG

las till kommunägda "friskolor" där kommunen behåller ansvaret för elever och personal men där bybornas kreativitet ska bli styrande.

Förvaltningschefen Kah Slenning:

– I läroplanen står att föräldrar ska ha inflytande och vi väljer att gå ett steg längre och ska tillämpa en försökslagstiftning som gäller fram till 2007. Där talas det om lokala styrelser med föräldramajoritet.

– Vi vill på en sådan styrelse lägga över det pedagogiska ansvaret och organiseringen av verksamheten. Men kommunen fortsätter att vara huvudman med ansvar för kvalitet och ekonomi. En lokal styrelse får inte hantera enskilda elevärenden men annars

så kan man ge en lokal styrelse rätt stort inflytande över skolan, säger förvaltningschefen.

Kommunalrådet Roger Stål som känt vilket engagemang som finns för skolorna i Håksberg och Saxdalen vill att detta tas tillvara och skolorna kommer att få samma skolpeng per elev som andra skolor.

– I Saxdalen kommer kvartersgården, förskolan och biblioteket att flyttas till skolan. Så ska vi klara förtätningsuppdraget i Saxdalen. På sikt tror jag också på att Saxdalen kan utvecklas tillsammans med Sunnansjö, Nyhammar och Blötberget. Jag hoppas på en utveckling där vi kallar en skola för Bysjöområdet, säger Stål. Håksbergs skola ska styras på

samma sätt tillsammans med verksamheten i Sörviks skola.

Kommunen är också nöjd med att personal och föräldrar pressat ned investeringsbehoven från 25 miljoner till 3,5 miljoner i Håksberg och från sju miljoner till två i Saxdalen.

– Ludvika har 14 000 innevånare men hela 12 000 bor utanför stan. Det här är ett sätt att skapa en attraktiv landsbygd, säger Stål som förutser kommande problem i Fredriksberg.

– Fredriksberg har inte varit uppe i utredningen, men vi kommer med elevutvecklingen att få uppenbara svårigheter att hålla högstadiet öppet längre fram.

I Ludvika är södra området redan avklarat med stängningen av Gärde- och Valhallaskolan.

Marnässkolans överkapacitet ska kommunen lösa genom att stänga av en av skolmodulerna.

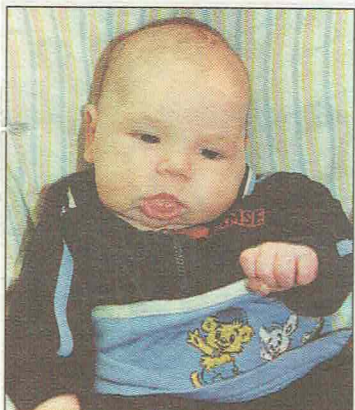
På Kyrkskolan vill kommunalrådet på sikt tömma och riva skolan som invigdes samma år som Stockholmsolympiaden, 1912 års skola.

– Jag skulle kunna argumentera länge och väl för en bättre skolgård, men man kommer väl att stå sig slätt i den debatten, säger Stål som befarar att skolkulturengagemanget kommer att kräva att skolan bevaras.

BO JOFFER
0240-882 07

bo.joffer@dalarnastidningar.se

Nyfödda

Camilla Parling och Mikael Pettersson, Saxdalen, fick den 25 januari en pojke som heter Rasmus. Han var 53 cm lång och vägde 4 780 gram. Syskonen heter Jonas, Marina och Per.

SKOLAN ÄR RÄDDAD! Glädje i Saxdalen i går. Ludvika kommuns centrala skolutredning räddar byskolorna i Saxdalen och Håksberg. Men Lilla Parkskolan i Grängesberg läggs ner efter vårterminen 2004. Eleverna splittras till hösten upp på Björkås och Stallbackens skola i Grängesberg.

FOTO: BOO ERICSSON

SIDAN 6

Byskolor har räddats

Men lilla Parkskolan i Grängesberg läggs ner efter vårterminen

LUDVIKA

Saxdalens skola och Håksbergs skola blir kvar. Kommunråd Roger Stål (s) kan ge det löftet efter att alla partier står eniga bakom förslagen i skolutredningen.

– Den goda konstruktiva dialog som förts mellan kommunen, föräldragrupper, byalag och personal på skolorna måste fortgå. De som talat om friskolor är nu välkomna att jobba för mer friskolor i kommunala skolor med mer utrymme för föräldrainflytande i Saxdalen-Sunnansjö-Nyhammar och kanske Blötberget respektive Sörvik-Håksberg, säger Stål.

Politikerna gick i tisdags kväll igenom slutförslagen i skolutredningen med social och utbildningschef Kah Slenning. Alla partier är överens att förslagen som ska läggas på kommunstyrelsens bord den 10 februari innebär att Saxdalens och Håksbergs skolor blir kvar. Ökat föräldraengagemang med insyn i "räddade" skolornas ekonomiska förutsättningar kommer att erbjudas. Man talar om någon sorts "kommunala friskolor". Att hitta kostnadseffektiva organisationsformer med bibehållen kvalitet.

Kommunen ska, om renodlade kommundrivna skolor lyckas upp, garantera personalansvaret och att enskild elevs rättigheter uppfylls.

Lilla Park läggs ner

Låg- och mellanstadiet Lilla Parkskolan i Grängesberg läggs enligt skolutredningen ner efter vårterminen 2004. Sexorna går givetvis till högstadiet. Övriga elever splittras till höstterminen på de två övriga låg- och mellanstadierna, Björkås respektive Stallbackens skola.

– Av tre låg- och mellanstadieskolor i Grängesberg, lägger vi ner en men anser oss ändå behålla en god skolstruktur med två rustade skolor plus högstadiet Parkskolan, säger Stål.

Från i höst ska Lilla Parks lokaler användas som evakueringskola under pågående rust av Parkskolan. När högstadieskolan är färdig ska förskolorna från

Den största glädjen i Saxdalen igår när man nåddes av beskedet att skolutredningen föreslår att byskolorna ska bli kvar. FOTO: OVE ANDERSSON

– Vi har världens bästa skola, säger Rebecca Libenholtz-Sundin i åk 2 i Saxdalen.

– Tack, så mycket för att vår skola får vara kvar, säger Hanna Veronika Krainer i åk 2 i Saxdalen.

Kyrkbacken och Furuvägen flyttas till Lilla Park. Kommunen minskar därigenom externt hyrda lokaler i Grängesberg.

Glädje i Saxdalen

Om det inte jublades i Grängesberg så var stämningen på topp i

Saxdalen igår när beskedet att skolan blir kvar nådde fram.

– Nu måste vi köpa tårta, sade lärarna.

Barnen jublade på skolgården framför DD:s kamera. En lång kamp för skolans existens är tills vidare vunnen av barnens, för-

äldrarnas, skolpersonalens och byalagets aktioner och argument.

Elevantalet stabilt

– Av kommunens invånare bor cirka 14 000 i staden och 12 000 utanför, säger Roger Stål.

– Skolutredningen har vägt in vad som sades vid seminariet Grangårdebygdens intresseförening anordnade om glesbygdsutveckling och givetvis tagit intryck av debatten hur viktiga byskolorna är för det lilla samhället.

Roger Stål tillstår att skolutredning som genomlyst byarnas barnantal inte ser riktigt lika negativ elevutveckling som det först, utifrån statistiska beräkningar, gjordes gällande. Saxda-

len ligger stabilt på 55 skolbarn i flera år och Håksberg runt 90.

På en tavla i Saxdalens skolas personalrum har lärarna skrivit upp antal barn i byn per årskull för att hela tiden kunna argumentera med exakta barnantal.

Bantad upprustning

Kommunstyrelsens uppdrag till social och utbildningsförvaltningen att behålla Saxdalen och Håksbergs skolor bygger på att man genomför de lokalrationaliseringar som diskuterats. Att kvartersgård, förmodligen också biblioteket, flyttas liksom förskoleklassen in i Saxdalens skola. Att man i Håksberg tar in kvartersgården i skolan om det går.

Utredningen har accepterat de investeringsnivåer som framdiskuterats med föräldragrupper. Att Håksbergs skola rustas för 3,5 miljoner kronor, inga 25 miljoner. Att Saxdalens skola rustas för två miljoner kronor, istället för 6-7 miljoner.

– Saxdalens och Håksbergs skolor får samma ekonomiska förutsättningar som övriga skolor. Samma elevpeng. Detta innebär att de som övriga måste anpassa sig till de resurser och ramar som ges kommande åren.

Marnäs och Kyrk

Elevantal på Marnässkolan och lilla Kyrkskolan har kunnat anges i positiv dager med elevtillskott från Håksberg. Att inte Håksberg läggs ner påverkar skolorna i Ludvika. Marnäs kommer att uppmanas anpassa lokalytor efter elevantal. Någon modul kan bli avstängd. För lilla Kyrk kan det innebära om eleverna kommande årskullar blir färre att 1912-års skolbyggnad töms.

– För norra delen av staden måste man börja diskutera hur skolan minskar lokalytorna. Södra delen gjorde förtätningar när Gärdeskolan och Valhalla skola lades ner, enligt Stål.

– Fredriksberg har sin speciella problematik som förslagen nu inte tar upp.

BOO ERICSSON

023-476 34

boo.ericsson@daladem.se

"De ansvariga har tagit sitt förnuft till fånga"

Björn Reinholdsson, rektor vid Håksbergs skola, vill inte ta ut segern i förskott utan vill först avvakta beslutet i kommunstyrelsen i februari.

HÅKSBERG

Mikael Blomqvist, i aktionsgruppen rädda Håksbergs skola, är naturligtvis glad över skolutredningens förslag som om det går igenom betyder att skolan blir kvar. Även personalen på skolan ser positivt på förslaget men där är glädjen mer dämpad.

– Det är ett första positivt besked. Men det vore inte rätt att i dagsläget ta ut segern i förskott och berätta för eleverna att skolan är räddad, sade skolans rektor Björn Reinholdsson.

Beskedet om att nedlägningshotet över Håksbergs skola ser ut att ha hävts efter att skolutredningen presenterat ett nytt förslag för att möta det vikande elevantalet togs naturligtvis emot med glädje.

Sedan nedlägningsförslaget presenterades för drygt ett år sedan har både föräldrar och barn vid Håksbergs skola jobbat hårt för att få ha kvar sin skola.

– Jag jublar! Det är det här vi jobbat för och det känns bra att de ansvariga har tagit sitt förnuft till fånga. Att skolan blir kvar betyder framför allt mycket för barnens trygghet, konstaterar Mikael Blomqvist som finns med i den aktionsgrupp som under det senaste året jobbat för att skolan ska vara kvar.

Samarbetsvilliga

I övrigt är Blomqvist nöjd med det samarbete som etablerats mellan skolutredningsgruppen och aktionsgruppen i Håksberg. Under "resans gång" har representanter för aktionsgruppen

kontinuerligt informerats om utredningsarbetet.

– Från kommunens sida har man varit väldigt samarbetsvilliga och ställt upp och lyssnat på oss, säger Blomqvist.

I detta sammanhang nämner han de beräkningar som aktionsgruppen gjorde och som visade att kostnaden för renovering av skolan kan göras betydligt billigare än de 25 miljoner kronor som först nämndes.

Försiktig optimism

Bland personalen på skolan rådde under onsdagsförmiddagen emellertid en mer försiktig optimism.

När Dala-Demokraten besökte skolan och berättade om förslaget vågade först inte personalen riktigt tro på uppgifterna utan att få dessa bekräftade. Men även se-

dan uppgifterna bekräftats påpekade bland annat skolans rektor, Björn Reinholdsson, att det än så länge rör sig om ett förslag. Och att ett beslut ska tas i kommunstyrelsen den 10 februari innan saken är klar.

– Det är ett viktigt första steg när det gäller att skolan ska få vara kvar. Men vi ska inte ta ut segern i förskott, konstaterade Reinholdsson.

I övrigt berättade Reinholdsson att han skulle ta en första diskussion med personalen innan eleverna informerades om förslaget. Och att personalen då noga skulle informera eleverna om att det än så länge "endast" rör sig om ett förslag.

OVE ANDERSSON

023-476 36

ove.andersson@daladem.se

Bengt-Emil fick exklusiv medalj

SAXDALEN/STOCKHOLM

Författaren och tonsättaren Bengt-Emil Johnson, Saxdalen, har tilldelats medaljen Litteris et artibus. Han kunde på torsdagen mottaga det exklusiva hedersbrevet ur konungens hand i samband med att årets medaljföräningar ägde rum på Stockholms slott.

Johnson nominerades till detta attraktiva kulturpris efter det att landshövding Ingrid Dahlberg tidigare tipsat hovet om hans framstående och mångåriga konstnärliga insatser som såväl lyriker som tonsättare.

Medaljören var mycket glad och entusiastisk när tidningen gratulerade honom efter högtidligheterna i slottets drabantsalar med efterföljande champagnemingel i Bernadotterummet.

– Det känns högtidligt och märkvärdigt, medaljen är en hedersbetygelse som man är mycket glad för. Det är ju ett erkännande för något som man har hållit på och kämpat med i många år.

Den aktuella medaljen, som är präglad i förgyllt silver, har delats ut ända sedan 1853. Vid ceremonien assisterades kung Carl-Gustaf av drottning Silvia som hade den äran att överlämna fina diplom till var och en av de 30-talet hyllningsföremålen av olika kategorier.

I de belönades skara fanns flera andra kändisar. Bland annat kan nämnas förre generaldirektören och tillika Irak-förhandlaren Hans Blix som gjort sig förtjänt av den högsta utmärkelsen, Serafimermedaljen. Harry Schein fick medalj av 12:e storleken i högblått band och Ingvar Kamprad, Serafimerordens band av 12:e storleken, som grundare och ledare för Ikea-koncernen.

För Bengt-Emil var torsdagens möte med kungen inte det första.

– Nej, vi har träffats några gånger tidigare både i professionella och mera privata sammanhang.

– Han fick förresten till det väldigt fyndigt när han talade till oss.

– Ni ska inte tro att livet är slut med det här. Se det som en uppmuntran. Gå nu hem och jobba vidare, sade han, slutar den medaljerade kulturkändisen från "Rävvåla".

FREDDY NYLUND

torsdag 29 januari 2004

Avslag på begäran om vägbelysning

SAXDALEN Tekniska nämndens trafik- och lokalutskott har avslagit en ansökan om uppsättning av vägbelysning efter en cirka 700 meter lång sträcka av länsväg 604, mellan Sunnansjö och Saxdalen. Motiveringen till avslaget är att inga medel finns för nyuppsättning av vägbelysningar i ytterområdena i 2003 eller 2004-års budget.

Vill uppmärksamma

Dagens ros vill jag och många andra ge till den hjälpsamme alltid glada flickan Linda i Saxdalens Livs. Det är tur att du finns. Utan dig fick vi åka långt. En tacksam kund.

Att åkaren Anders Runnberg upplåtit sitt varmgarage för att hjälpa mig med en traktor.

Rolf Persson

Ett stort tack till Saxdalens Rektorsområde för en trevlig kväll på Tallmogården.
Maivor

Hallå där...

Conny Fridlund

I Ludvika har nu ABB:s ärkerivals blåa firmaskylt, SIEMENS, lyst i över hundra dagar på Stal-Lavals före detta turbin-skovelfabrik i Ludvika.

Hur har de första 100 dagarna med Siemens-skylden varit?

– Jo, tack. Det känns bra. Finansiellt så känns det väldigt bra, hade vi varit kvar i Alstom så hade vi i dag varit ifrågasatta.

– När jag jobbade på ABB trodde jag att jag varit med om alla varianter på organisationer, men faktum är att det finns en dimension ytterligare.

Vad är största skillnaderna mellan ABB, Alstom och Siemens?

– Hur förändringsarbetet drivs. Siemens är oerhört strukturerat. Vi hann med att integreras med Alstom och jag har varit med under samgåendet mellan Asea och BBC. Vilka skillnader det är! Siemens tillsätter integrations-team och lämnar inget åt slummen utan tar ut synergier i allt som det går. Alstom gjorde ingenting och på ABB gjorde man mycket inom produktion men ingen kontrollerade om de fina presentationerna blev genomförda. Siemens har resurser och

FOTO: GUNNE RAMBERG

ett namn och det märks.

Vad är tysk ledarstil?

– Ordning och reda. Det man säger att man ska göra genomför man också och sätter till de resurser som krävs.

Är fabriken fylld med tyskar?

– Nej, i allmänhet så åker vi till Finspång där vi har huvudkontoret och träffar dem som vi ska. Naturligtvis får vi besök.

Har Siemens några nya typer av anställningsförmåner?

– Det ryktas om förmåner men

fakta | Conny Fridlund

Yrke: Platschef Siemens Demag Delaval Industrial Turbomachinery AB.

Ålder: 45.

Bor: Saxdalen.

Familj: Två pojkar.

Fritidsintressen: Det mesta men fotboll och motorsport mest av allt.

vi har inte sett dem än. Ryktet säger att vi kan köpa hushållsapparater men samtidigt säger rykten att det blir lika billigt om man prutar i affären.

Blev 2003 ett rekordår för turbin-skovelfabriken?

– Vi är ett cost center och har som uppdrag att leverera turbin-skovlar så billigt som möjligt, med nollresultat. Rekordet 2003 är en enorm produktivitetsutveckling, 20 procent på ett år och det är mycket det.

Är det dags att börja ta in folk?

– Det är medaljens baksida. Produktivitetsutvecklingen gör att vi får fram fler detaljer så vi behöver nya volymer trots att Finspång säljer turbiner som bara den. Vi måste hitta volymer någon annan stans.

BO JOFFER

0240-882 07

bo.joffer@dalarnastidningar.se

TORS DAG 12 FEBRUARI 2004

Enig kommunstyrelse vill behålla byskolor

LUDVIKA

En förtätning av verksamheten på centrumskolorna ska ge Saxdalen och Håksberg möjlighet att behålla sina skolor.

Ett stort engagemang för att få ha skolan kvar ska förvaltas i form av kreativa lösningar med fortsatt föräldramedverkan och föräldraansvar i framtiden.

I centrum kan kravet på ökade resursutnyttjanden ge upphov till kreativa idéer, hoppas kommunpolitikerna.

Medan Håksbergs och Saxdalens skolor kan fira med tårter och jubel, får berörda föräldra- och personalgrupper runt centrala norra skolorna anledning att mobilisera idékraft och initiativrikedom. Allt färre barn i skolorna gör att resurserna måste ses över, "kostymen" blir för stor när lokalerna blir överflödiga.

Nedläggningshotet för Håksbergs och Saxdalens skolor är borta när kommunfullmäktige nästa gång klubbar sitt beslut, att låta skolorna vara kvar. Men ärendet är mest formalia efter kommunstyrelsens möte i tisdags.

– Vi var överens i ks, förklarar Maria Pettersson, s, vice kommunalråd.

Att behålla byskolorna i Håksberg och Saxdalen föreslås vara en första punkt i en långsiktig strategi av betydelse för en hållbar utveckling av samhällsstruktur och utbildning. Skolans vara eller icke-vara kan ha avgörande betydelse för små samhällens exi-

stens och utveckling konstateras bland annat i kommunledningskontorets utredning och framtidsplan för skolorna.

Förtätningar och eventuellt avvecklingar kan göras i centrala Ludvika, för att på det sättet kunna behålla skolor i alla delar av kommunen, konstaterar skol-utredningsgruppen vidare. Skolorna i centrum ligger så tätt att alla är lätt tillgängliga och bör inte innebära några förändringar i samhällsstrukturen, förutsätter gruppen.

I den långsiktiga strategin uppges att föräldrainflytandet över byskolorna bör öka liksom att det finns flera former för att uppnå detta. Föräldraengagemang och förmågan att söka lösningar var något som man från kommunstyrelsehall sett positivt på i Håksbergs och Saxdalens fall.

– De har varit kreativa utifrån sin egen skola, konstaterar Maria Pettersson.

– De har inte sagt att "nu kan man lägga ned en annan skola så att vi får vara kvar" utan i stället varit kreativa i sin egen miljö, sett över alternativ.

Valhallaskolan och Gärdeskolan är nedlagda och det är nu centrala skolorna i norra delen som behöver utnyttja resurser bättre när elevunderlaget minskar. Marnäs, Kyrkskolan och Vasaskolan har alla elever från förskolan och uppåt. Om några år kommer bland annat lokalerna att vara alltför stora i förhållande till antalet barn.

– Vi måste titta på kommande luckor. Det är inte så att hela Marnäs eller hela Kyrkskolan blir tomma, utan det uppstår luckor. Vi måste se över vilka lokaler vi skulle kunna lämna, säger Pettersson.

– Marnässkolan till exempel är moduluppbyggd – då kan man kanske tänka sig att tömma någon modul, men diskussionerna måste fortsätta.

Ett engagemang som från Håksbergs och Saxdalens skolor kan bli följden också från föräldrar i centrum, tror Pettersson.

– Det kan vi få överallt, man blir kreativ när man måste hitta lösningar.

Att låta barnen från centrumskolorna bussas ut till byskolorna är dock ingen lösning hon tror på för att kunna bomma igen lokalöverskott.

– Nej. Man bosätter sig ju i stan av någon orsak, precis som när man väljer att bo på landet... En av orsakerna till att man vill bo centralt kan vara att man slipper ha bil, har allt inom gångavstånd och då har jag svårt att se att man ska tvingas skjutsa ut sina barn...

– Men vi ska inte sätta stan mot landet eller landet mot stan, säger Maria Pettersson.

LENA RELTE

0240-882 12

lena.relte@dalarnastidningar.se

Saxdals-Jörgen ny kanslichef

FOTBOLL/BRAGE

Han lämnar ett toppjobb, för att viga sitt arbetsliv för fotbollen.

Och det är Brage som får dra nytta av Jörgen Isakssons förtjänster.

- Jag älskar fotboll och så gillar jag utmaningar, säger Brages färske kanslichef.

Isaksson mjukstartade i föreningen för två år sedan när han åtog sig rollen som kassör.

Nu lyfter han fram all sin kraft och personlighet på att utveckla Brage som en stark fotbolls-förening.

- Min roll blir att skapa ekonomiska förutsättningar för elitfotboll samt att utveckla Domnarvsvallen, berättar han och fortsätter:

- Det Brage nu gör är inget unikt i svensk fotboll. Även andra elitföreningar bygger sin organisation efter liknande modeller.

Isaksson är civilekonom, men han har även en aktiv fotbollskarriär bakom sig.

- Jag är uppvuxen i Saxdalen där jag också började spela fotboll. Sedan har jag lirat för Stora

Tuna och när jag lade av för två år sedan höll jag till i Bullermyren.

Brage har ett skattemål hängande över sig och riskerar att få betala hög straffskatt.

Dessutom gick föreningen back i fjol och det finns således mycket att ta itu med.

- Det kan bli ett ekonomiskt tufft år. Jag blickar dock framåt och känner att det ska bli roligt att bygga Brage vidare.

- Satsningen på Utanfors herrgård ligger rätt i tiden och det ska vi göra något bra av, utvecklar Isaksson vidare.

Brage omsätter runt 16 miljoner kronor. En fortsatt elitseriestatus lär kräva några extra miljoner framledes.

En delikat uppgift för nye kanslichefen, Jörgen Isaksson, att ro hem.

- Vi inför nu ett elittänkande överlag i föreningen. Ett nytt sätt att tänka är att när man sponsrar Brage, så ska det inte ses som en välgörenhet.

- Istället ska det finnas ett värde i att sponsra Brage och den

fokusering det innebär att synas tillsammans med ett elitlag, sammanfattar Brages nye kanslichef.

PER-ÅKE GRANLUND
023-936 39
pag.dalarnastidningar.se

Byter jobb. Jörgen Isaksson, 29, är Brages nye kanslichef. Den 1 mars lämnar han anställningen som controller på Byggpartner i Falun för att satsa allt på dalafotbollens enda elitlag, Brage.

Foto: LINDA KRANSCHOLM

FREDAG 13 FEBRUARI 2004

Barbos Lennart Andersson

* 16 oktober 1924
† 20 februari 2004

Älskad Make, Far,
Morfar, Svärfar

Har hastigt lämnat oss
i namnlös sorg men i
ljus och tacksamt minne
bevarad av oss,
samt släkt och vänner

Saxdalen
den 20 februari 2004

ANN-MARIE

Kerstin och Jan

Rebecca

Catarina och Peter

Jonas

Ty vi veta, att om vår
kroppshydda,
vår jordiska boning
nedbrytes,
så hava vi en byggnad,
som kommer från Gud,
en boning, som icke är
gjord med händer,
en evig boning från
himmelen.
2 kor 5:1

Ty Du, blott Du var livet,
när det var som vackrast
och bäst och mycket blev
Dig givet men alltid gav
Du mest.

Jordfästningen äger rum i
Grangärde kyrka fredag
den 5 mars kl. 12.00.
Alla som önskar närvara
hälsas välkommen och
inbjuds efter akten till
minnesstund i kyrksalen.
Anmälan göres vänligen
till Dala Begravnings-
byråer tel. 0240-100 66
senast 2 mars. Tänk gärna
på Individuell människo-
hjälps pg. 90 17 03-9
eller Lutherhjälpen
pg. 90 20 40-5.

SAXDALEN. Lennart Andersson avled den 20 februari i en ålder av 79 år. Han var född och uppväxt i Saxdalen där han hade sin skolgång i byns skola. Efter realexamen i Grängesberg, studerade han vidare i Katrineholm och blev byggnadsingenjör.

Han gjorde lumpen på 113 i Falun för att sedan återvända till Katrineholm och en anställning vid Eriksson & Malmnäs.

Efter att ha arbetat i Västerås och Mjölby kom han tillbaka till Katrineholm och drev byggnadsfirman Arvid Andersson.

År 1966 sålde han sin andel, men fortsatte vid firman i fem år.

Därefter blev det sex år vid CBK i Katrineholm innan cirkeln slöts 1977 då han med sin familj, han gifte sig 1954 med Anne Marie, återvände till Saxdalen.

I december blev han anställd vid Ludvika kommun som byråingenjör vid dåvarande fastighetskontoret. Innan han trappade ner arbetslivet arbetade han vid Ludvika Byggnadsbyrå.

Intresset för byggområdet avspeglades även på fritiden. Torpet i Saxdalen, som varit i släktens ägo under fyra generationer, innebar förstas arbete. Ett annat exempel är den stuga som han timrat på senare tid.

Under cirka tio år var han kyrkvärd vid Grangärde kyrka.

Närmast anhöriga är hustrun Anne Marie, samt dottrarna Kerstin och Catarina med familjer.

ONSDAG 18 FEBRUARI 2004

Historiskt. Saxdalens Folkdanslag visade upp Grangärde-dräkten för första gången i kyrkan pingsten 1948, varefter man bjöds på fest hos författaren Ivan Oljelund på Gasenberget.
Foto: ERIK LINDBERG

Ny upplaga av Grangärdefilmen

LUDVIKA

► Det är dags för en ny upplaga av Erik Lindbergs Grangärdebygden i bild som hembygdsföreningen lät föra över till video och som fick en strykande åtgång efter premiärvisningen.

160 exemplar har sålts och efterfrågan finns fortfarande bland Grangärdebor på hemmaplan och i förskingringen.

Inte minst bidrog de tre offentliga visningar föreningen hade av filmen i fjol och som lockade fulla hus. Filmen, som Erik Lindberg gjorde 1948-49, är ett förtämligt dokument som visar bygdens folkliv för mer än ett halvsekel sedan. Dessutom är den i färg, en teknik som inte var helt vanlig vid den tiden.

Filmen, som skänktes till Grangärde hembygdsförening på 70-talet, låg länge i arkivet innan

idén att göra den tillgänglig för en kommande generation föddes och resulterade i videoversionen.

Här ser man, bland mycket annat, skolvärdslutning i Nyhammar, skolskildtävling, med backtävling, vid Enbackens skola, gårdsauktion vid Stenberg, midsommarfirande vid Nyhammars torg och invigningen av Grangärde-dräkten under pingsten 1948.

Filmen är numera också försedd med ljud. Olof Mattsson sköter speakersysslan och originalmusiken är skriven av Karl-Erik Engström i Harnäs, veteran i Grangärde Spelmanlag.

Lagom till turistsäsongen skall den andra upplagan finnas tillgänglig.

BERTIL DANIELSSON
0240-882 02
bertil.danielsson@dalarnastidningar.se

ONSDAG 18 FEBRUARI 2004

Saxdalscafé i Vansbro

SAXDALEN. Annas Café är ett mobilt sådant.

I lördags gästade Saxdalens Manskör Vansbro med sin kända nostalgikavalkad, Vi möts igen på Annas Café, från näringsstället ifråga.

Publiken uppgick till 200 personer som roades ordentligt av Sten Olof Strömbergs porträtt av "Västansjö-Plusken" och njöt i fulla drag åt de gamla välkända melodierna från krigsåren.

En förtjust publik snalade inte heller med applåder vid denna 29:de föreställning av spelet.

Det lär bli minst 30, eftersom man, efter föreställningen, fick en inbjudan till ett besök även i Malung.

Idén till den musikaliska kavalkaden från rävalafolkets favoritfrik framstår allt mer som ett verkligt lyckokast.

TORSDAG 19 FEBRUARI 2004

Avstår förköpsrätt

SAXDALEN. Kommunstyrelsen avstår från att utnyttja förköpsrätten när Linda Falk i Saxdalen av Elisabeth Sundström i Nyhammar köper kiosket vid rastplatsen vid Saxen i Saxdalen. Köpeskillingen är 350 000 kronor.

Trollmat. De nyblivna trollen Benjamin, 6 år, och Alicia, 5 år, hugger in på äkta trollpannkakor. På Saxdalens förskola blandades troll med förstklassiga skidåkare. Foto: GUNNE RAMBERG

Troll åkte skidor och åt pannkaka

LÖRDAG 21 FEBRUARI 2004

Välförtjänt. Jonna, 1,5 år, njuter av sitt pris i skidåkning. En chokladbit.

I Hasaloppet är alla vinnare

SAXDALEN

Glöm Vasaloppet. På Saxdalens förskola var det i stället Hasaloppet som avgjordes i strålande solen.

På fredagen kom barn och föräldrar till förskolan med skidor i bagaget. Och visst blev det skidåkning. Dessutom vann alla deltagare.

Priset för allas tappra deltagande är en guldmedalj och en chokladbit. Att chokladen äts upp precis innan lunchen är en dag som denna inget att bry sig om.

Lunchen i dag är korv med bröd, grillat i det fria. Barnen låter

Alla segrare. Alla barn fick en guldmedalj för sin insats. Här visar treåringarna Tim, Linus och Lisa upp sina medaljer. Foto: GUNNE RAMBERG

sig väl smaka och slår sig ner på bänkar och liggunderlag i snön. Upppassade av föräldrar och dagisfröknar.

– Allt har gått bra. Alla som hade skidor har åkt runt. Det är perfekt utomhusväder, låter föräldern Marine Jansson hälsa.

I matsalen är det inte lika vint-
rigt. Där har istället troll lagt be-
slag på borden. Alicia, 5 år, med
munnen full av trollpannkakor be-
rättar gärna om hur det är att
vara ett troll.

– Det är bra, när vi kommer till
skolan ska vi titta på film. Jag har

en väv i min låda med olika fär-
ger på som är jättefin.

Så numera råder inga oklarhe-
ter om hur en trolldag ser ut. Och
utanför njuter skidåkarna av
solen.

MAGNUS ÖSTLUND
0240-882 00

Mat i det fria. Magnus och Evelina, 1 år gamla, ser fundersamma ut. Saknas ketchup på korven?

Saxbergsgifterna läcker igen

SAXBERGET

Gruvgifterna från Saxberget har börjat läcka igen. Men miljöchefen Göran Eriksson i Ludvika skulle inte tveka att äta fisk från sjön Saxen.

– I Dalarna tar ni inte det här på allvar. Förutom stora tungmetallutsläpp så finns skador på djurlivet i sjön. Er miljöchef får svårt att hitta en fisk och hittar vi en så ska vi bjuda honom på en fiskmåltid, lovar Sari Virkkala som är sekreterare i Kolbäckens vattenförbund som sköter kontrollen av utsläppen till Kolbäckens vattensystem.

I början av 1990-talet täcktes ett 50 fotbollsplaner stort område i Saxdalen med ett skyddande täcke. Det var Naturvårdsverkets och Bolidens sätt att desarmera den stora miljöbomben som hotade när gruvdriften upphörde.

Myndigheterna befarade att när sandmagasinen tömdes på sitt vatten så skulle tungmetallerna börja att laka ur. Därför täcktes de gamla gruvavfallshögarna med ett moräntäcke och gruvgifter grävdes bort från samhället Saxdalen.

– Det har i Saxdalen gjorts vad som är tekniskt möjligt, säger Ludvikas miljöchef, Göran Eriksson, och drar sig till minnes att hotbilden var 500 ton zink om året till sjösystemet om vittringen hade fått ta fart.

– Innan sandmagasinen täcktes så handlade det om 17-20 ton, berättar Eriksson som tycker att locket över Sandmagasinet fungerar som tänkt.

Tanken var att det skulle sprida ut urlakningen över tusentals år. Så sex ton zink till sjön Saxen på ett år tycker Eriksson är sådant man måste leva med.

– Jag skulle nog kunna tänka mig att äta fisk från Saxen. Men gravida kvinnor ska över huvud taget inte äta insjöfisk. Saxen är ingen fara för folk. Vi bor i Bergslagen och här finns gamla gruvor med allt vad det medför, säger Eriksson.

Saari Virkkala som är sekreterare i Kolbäckens vattenförbund och som upptäckt att urlakningen börjat ta fart igen tycker att länsstyrelsen i Dalarna och kommunen inte tar urlakningen på riktigt allvar.

– Vi har kunnat se vid våra provtagningar att framför allt zink och kadmium ökar. Sex ton zink! Ett företag i Surahammar där jag arbetar skulle inte tillåtas att släppa ut en hundradel. Här handlar det om ton och ingen tycks bry sig. Hade vi ett så här stort utsläpp i Surahammar hade vi tvingats åtgärda det, säger hon och lovar att bjuda miljöchefen på Saxenfisk.

– Vi har sett stora skador på djurlivet i Saxen, säger Sari Virkkala.

Från kontrollen i somras noteras: "Framför allt är halterna i sjöns brysediment av koppar, zink, krom, bly och kadmium exceptionellt höga. Dessa tungmetaller transporteras sen vidare ut i systemet. Exempelvis är den totala uttransporten av zink cirka 6 500 kilo. Av dessa kommer 6 250 kilo från Saxdalen."

Kolbäckens vattenförbund vill att länsstyrelsen i Dalarna klassar området som ett så kallat miljörisikområde.

– Man borde förhindra att människor och djur kommer till skada, tycker Virkkala.

På länsstyrelsen ger ansvarig för samordningen av miljöbalken Stefan Tansbo och miljöhandläggaren Hans Olofsson tummen ned för denna tanke.

– En miljöklassning som miljö-

riskområde innebär restriktioner för exempelvis bad och fiske. Inte ens i Falun har vi övervägt något sådant, säger Tansbo som inte kan se att det finns skäl till en så hård klassning, men länsstyrelsen har inte tagit ställning.

Hans Olofsson erkänner faktumet att miljöbalken i Saxdalen inte blev desarmerad men väl att den är fördröjd. Han hoppas att Bolidens nya förslag på ett nytt kontrollprogram gör att man får bättre

kunskaper om vad som läcker ut och hur skadligt det egentligen är.

Stefan Tansbo påpekar att de gruvgifter som finns i exempelvis avfallshögarna i Falun borde ha lett till att livet skulle varit utslaget.

– Kunskaperna växer, humusämnen mildrar giftigheten. När Saxdalen sanerades gjorde man det utifrån gårdagens kunskap. Nu börjar vi se långsiktiga effekter med ökad urlakning. Vi måste ha bättre kunskaper innan vi kan dra för

långtgående slutsatser. Vi har undersökt mycket i Falun men vad vet vi om århundraden framåt. Rent biologiskt har livet förbättrats efter gruvnedläggningen. Att göra sjön Saxen till ett miljörisikområde när inte ens Falun är det låter mycket långsökt, säger Tansbo som ansvarar för miljöbalkens tillämpning i Dalarna.

BO JOFFER
0240-882 07
bo.joffer@dalarnastidningar.se

MÅNDAG 23 FEBRUARI 2004

Arrangörsvinst i cupen

FOTBOLL/GRÄNGESBERG

Det blev arrangörsklubben Saxdalen-V/G och Ludvika FK U som möttes i finalen i helgens konstgräscup i Grängesbergs fotbollshall.

En final som blev välspelad och som Saxdalen-V/G vann med 3-2.

24 lag från division 3 och nedåt deltog och efter lördagens gruppspel återstod tolv lag. Bland dess Ludvika FK U, som till stora delar innehöll juniorer och som på lördagen överraskade med tre raka segrar.

I går fortsatte cupen och de tolv lagen lottades in i nya grupper, fyra till antalet.

Gruppsegrare blev Forssa BK, Ludvika FK U, Östansbo IS och Saxdalen-V/G.

I den första semifinalen blev det Ludvikaseger med 3-2 mot Forssa och i den andra vann Saxdalen-V/G med 2-0 mot ÖIS i en match som gick till straffläggning.

Även matchen om tredje pris avgjordes via straffar och det var tydligt inte ÖIS melodi. Forssa vann nämligen med 4-2.

Återstod så finalen mellan Saxdalen-V/G och Ludvika FK U.

Där var det LFK U som fick den bästa starten då Jonatan Norberg

Vinnarlaget. Saxdalen-V/G spelade hem årets upplaga av konstgräscupen. Och det gjorde man genom att besegra Ludvika FK U med 3-2.

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

tryckte in 1-0 tidigt i matchen.

Men möjligen var det unga LFK-laget taget av stundens allvar för försvarsspelet var emellanåt aningen darrigt.

Något som öppnade för Alexander Carlssons 1-1. När sedan Per Forsberg fick fritt skottfält var 2-1 till Saxdalen-V/G ett faktum.

Matchens mål svarade Alexander Carlsson för när han från distans tryckte upp bollen i kryss-

set, 3-1 till arrangörsklubben och finalen såg ut att vara avgjord.

Men LFK U hade mer att ge. André Hjelte reducerade och i slutminuterna var det också bud på en kvittering.

Totalt sett en bra finalmatch och en värdig avslutning på intensiv fotbollshelg i Grängesberg.

FRANK ELFSTEDT
0240-882 14
frank.elfstedt@dalarnastidningar.se

Resultat:
Semifinaler: Forssa-Ludvika U 2-3, Östansbo-Saxdalen-V/G 0-2.
Match om tredje pris: Forssa-Östansbo 4-2.
Final: Saxdalen-V/G-Ludvika U 3-2.
Målen: 0-1 Jonatan Norberg, 1-1 Alexander Carlsson, 2-1 Per Forsberg, 3-1 Alexander Carlsson, 3-2 André Hjelte.

MÅNDAG 23 FEBRUARI 2004

Foto: PETER OHLSSON

priset, inget som delades ut innan?
– Nej, i Piteå bjöd de på hotellrum och champagne, så har vi inte gjort. Priset håller vi på att plocka ihop nu. Det blir ett års medlemskap i byalaget, en minnessak och så ställer lokala företag och föreningar upp med något.

Ska tävlingen genomföras även i år?
– Det är inte omöjligt. Jag vill att den ska bli årligen återkommande, men vi får diskutera det i byn.

– Jag har inte riktigt koll. Det är barn på gång men jag vet inte hur många och hur nära det ut-satta datumet det ligger.

Stimulanspaketet är alltså
– I fjol hade vi faktiskt ovanligt många nyfödda i byn, 15 stycken. De senaste åren har antalet varit kring åtta till tio. Vi hoppas att alla inte gjort ifrån sig nu.

– Familjen som får barn närmast den 22 maj kommer att uppmärksammas på Saxdalens dag.

fakta | Jens Beronius

Ålder: 54
Bor: i Saxdalen
Yrke: Hälso- och sjukvårdsplanerare inom landstinget
Familj: Hustru och utflugna barn
Intressen: Körsång, byns framtid

INGELA HALLGREN
0240-882 17
ingela.hallgren@dalarnastidningar.se

TISDAG 24 FEBRUARI 2004

Anders Karlsson och Emma Karlsson har köpt Ludvika Rävåla 4:11, Näsbacksvägen 12 Saxdalen för 600 000 kr av Horst Kaufman.

Hallå där...

Jens Beronius,

ordförande i Saxdalens byalag som förra året utlyste en tävling för att få fler barnafödslar i byn.

Hur många barn väntas?

– Jag har inte riktigt koll. Det är barn på gång men jag vet inte hur många och hur nära det ut-satta datumet det ligger.

– I fjol hade vi faktiskt ovanligt många nyfödda i byn, 15 stycken. De senaste åren har antalet varit kring åtta till tio. Vi hoppas att alla inte gjort ifrån sig nu.

– Familjen som får barn närmast den 22 maj kommer att uppmärksammas på Saxdalens dag.

Har kampanjen haft verkan för att skolan ska få vara kvar?

– Det vet jag inte men det kan ske bidrag.
– Vi vill fortsätta att jobba för många barn i byn. Vi uppmär-

Visvänner på årsmötet.

Roger Broberg och Åke Lundeberg, visvänner från Saxdalen, hade hand om underhållningen när SPF Veteranringen höll sitt årsmöte på Gammalgården på onsdagseftermiddagen. Efter årsmötesförhandlingar och välbehövlig kaffepaus bjöd de två på musikaliska smakfullheter i den välbesatta Forsslundssalen. Dan Andersson, Nils Parling, Cornelis Vreeswijk var bara några av visskarna som bidragit till ett program som uppskattades storligen av de närvarande.

Foto: CLAES SÖDERBERG

Tickande miljöbomb

I början av 1990-talet sanerades Saxdalen från gruvgifter och ett 50 fotbollsplaner stort gruvavfallsområde täcktes av Boliden och Naturvårdsverket. Nu har gruvgifterna börjat lakas ut igen och Kolbäckens vattenförbund betraktar halterna som exceptionellt höga.

Vackert. 12-13 års sedimentering har skapat vackra hårda avlagringar med gamla metallrester från gruvavfallsområdet.

Foto: CLAES SÖDERBERG

Vackert men giftigt

I Saxens bottensediment finns exceptionellt höga halter av tungmetaller.

Det påvisas i en magisterexamenssuppsats som Jenny Öhlander gjort vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala i fjol.

SIDAN 16

TORSDAG 26 FEBRUARI 2004

Vackert – men dödligt giftigt

Saxbergsavfallet är fjärde värsta zinkförorenaren i Sverige visar forskningsrapport

SAXDALEN

Flera faktorer tyder på att urlakningen från gruvavfallsområdet i Saxdalen tagit fart.

Att det lakar kraftigt syns om man besöker sandmagasinet där 13 års metallavlagringar syns tydligt i det från magasinet rimmande vatten.

Om gruvan hade varit i drift hade Saxbergsgruvans 20 ton zink till Saxen inneburit att verksamheten låg på andra plats i landet på värstinglistan av zinkutsläpp.

Men gruvan är stängd, efterbehandlad och de gigantiska sandmagasinen är täckta av ett tjockt ler- och moränlager. En miljöåtgärd i 50 miljonersklassen bekostad av Boliden och Naturvårdsverket. Detta för att stoppa en tickande miljöbomb.

Men trots täckningen kommer 6,2 ton, av de 6,5 ton zink som spolas ut i Mälaren, från sjön Saxen enligt 2003 års mätningar.

I Saxens bottensediment finns också exceptionellt höga halter av tungmetallerna koppar, krom, bly och kadmium. Därtill finns höga halter volfram.

Dödliga halter visas i en magisterexamenssuppsats som Jenny Öhlander gjort vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala 2003.

I sin sammanfattning skriver Öhlander:

”Under en lång tid har Kolbäckens blivit påverkad av gruvaktiviteten i området och därmed har sjöarna under lång tid varit påverkade av omfattande metallutsläpp. Den mest förorenade sjön i Kolbäckens är Saxen som ligger i den övre delen av vattensystemet”.

Hon har i sin undersökning genomfört giftighetstest för att se om metallkoncentrationen i sedimenten hade någon effekt på bottenfaunan. Sjön Saxen utmärkte sig på ett anmärkningsvärt sätt.

Fjädermygglarven, Chironomus riparius, användes då den ger en bra uppskattning av föroreningsgiftighet i naturliga sediment. Med sediment från Saxen så utvecklades det minst myggor.

En långsiktig överlevnadstest utfördes med sötvattensmärlan, *Gammarus pulex*. Alla som utsattes för sediment från Saxen dog.

Uppsatsen visar på jästestor påverkan men vi har andra undersökningar som visar på defor-

Ständigt flöde. Urlakningsområdet är brett mitt på det 50 fotbollsplaner stora markområdet. Idag planterat med tall, gulskimrande barr likt föroreningsna på djupet.

Foto: CLAES SÖDERBERG

meringar hos djurlivet, säger Sari Virkkala vid Kolbäckens vattenförbund som försökt slå larm till länsstyrelsen i Dalarna.

Institutet för miljöanalys vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala genomför årligen, på uppdrag av Kolbäckens vattenförbund, undersökningar i elva

sjöar och tio vattendrag i Kolbäckens system.

Lars Sonesten vid Miljöanalysinstitutet hoppas att ett nytt kontrollprogram för Bolidens Saxbergsgruva ska leda till mer omfattande provtagning och större klarhet om hur stor urlakningen är.

I dag är forskarna inte på det

klara över om det är det gamla övertäckta gruvavfallet i Saxdalen eller de enormt höga föroreningsarna i sjön Saxen som leder till föroreningsarna i Kolbäckens vattensystem.

Undersökningen 2001 jämfört med undersökningen 1991 visar att nickelhalterna i Saxen, Väsman och Stora Aspen ökat med mellan 30 och 100 procent. Halterna av zink och kadmium har ökat i Väsmans nordvästra del med 31 respektive 46 procent.

Sammanlagt har Mälaren tillförts betydligt mer zink, kanske upp till 50 procent mer än de kända utsläppens storlek. Sonesten tror att Saxbergsavfallet är det stora.

– Zink är en mycket lätttröglig metall, storleksordningen på det som kommer ut från Saxen är densamma som kommer ut i Mälaren. Det som hamnar i Väsmans sediment hamnar sedan i Barkens och så till slut så är det nere i Mälaren. Denna transport kan ta många år.

– Hur tät tätningen av sandmagasinen är vågar jag inte uttala mig om. Provtagningen tyder på att det kommer ned syre. Vi har också haft enorma regn hösten 2000 och sommaren därpå. Det kan också leda till metalltransport, men vi behöver fler mätningar under lång tid innan vi kan säga att vi säkert vet om täcket håller eller om det är gammalt avfall i Saxen som är bekymret, säger Lars Sonesten.

BO JOFFER

0240-882 07

bo.joffer@dalarnastidningar.se

Urlakning. Det rinner mycket vatten genom och ur Saxbergsgruvans täckta gruvavfallsområde. Urlakningen är så kraftig att det skummar av föroreningsna.

fakta | Sveriges fem största industriutsläpp av zink

1. Nya Svenska Rayon, Vålberg, 40,0 ton
2. Rönnskärsverken, Skelleftehamn 12,2 ton
3. M-Real Sverige, Husum 7,9 ton
4. Stora Enso, Skutskär, 5,5 ton
5. Mönsterås bruk, Mönsterås, 4,5 ton

Belastning: Sulfidmalmsgruvorna Saxberget och Stollbergsområdet, kvicksilver från Asea och hyttor och järnverk i Smedjebackens kommun

**Saxdalen-V/G
förlorade premiären**

FOTBOLL/KVARNSVEDEN. Islingby var tyngre och mer effektivt än Saxdalen-V/G i lördags.

Därmed förlorade Vb-laget sin säsongspremiär på bortaplan. Träningsmötet på grusplanen i Kvarnsveden slutade 3-2 (1-0) till hemmalaget.

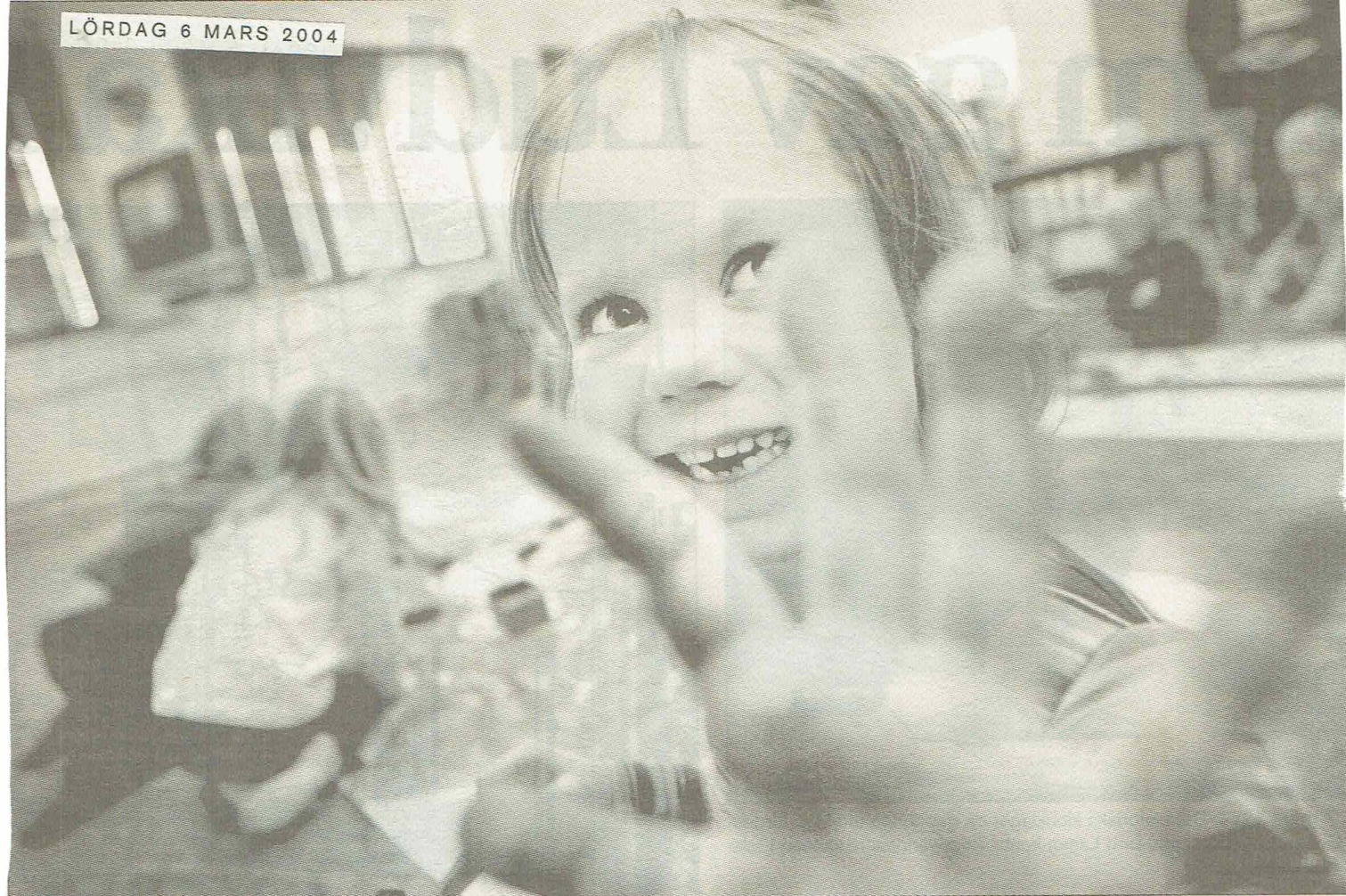
– Islingby var bättre än oss, det visar ju också slutsiffrorna.

– Trots att vi åkte på stryk, så är jag nöjd. Spelet kanske inte var riktigt bra, men jag tycker att vi visade att vi kan hålla högt tempo, att vi har skaffat oss en bra grundkondition, anser Lars-Åke Wallenstein, tränare i Saxdalen-V/G.

Bäst hos gästerna, som saknade flera spelare, var innermittfältaren Fredrik Holmberg.

matchfakta**ISLINGBY-SAXDALEN-V/G****3-2 (1-0)**

S-V/G:s mål: Kim Madsen, Alexander Carlsson (straff).

Målade. Lovisa Svensson målade kulisser. Inte bara pappret blev färgglatt.

Foto: GUSTAV MÅRTENSSON

Fest för Saxdalens skola

SAXDALEN

På fredagen var det fest i Saxdalens skola. Det som firades var att skolan får leva kvar.

Bland annat bjöds det på öppet hus och många var det som passade på att kika runt i skolans lokaler.

En som passade på att besöka skolan var Theresa Ramqvist som bott i Saxdalen i drygt sex år. Med

sig hade hon sambo och barnen Oliver och Amira. Inget av barnen har ännu börjat skolan så det var ett ypperligt tillfälle att se vad som väntar.

– Vi hade planer på att sälja huset och flytta men så bestämde vi oss för att stanna. Det är klart att beslutet att låta skolan vara kvar påverkade, säger Theresa Ramqvist.

Såväl föräldrar till barn som redan går på skolan som mor-

och farföräldrar minglade runt i klassrum och trappuppgångar.

Inne i klassrummen pågick undervisning till viss del som vanligt. Hos 5-6-årsgruppen var det kulissemålning som pågick inför den traditionella teateruppvisningen. I år blir det Klas Klättermus som sätts upp.

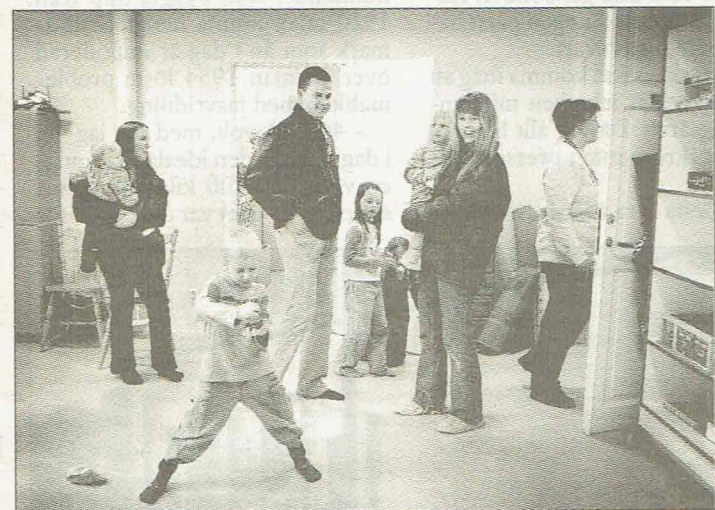
Den stora festfinalen genomfördes i gymnastiksalen där bland annat skolorkestern spelade.

En överraskning väntade dess-

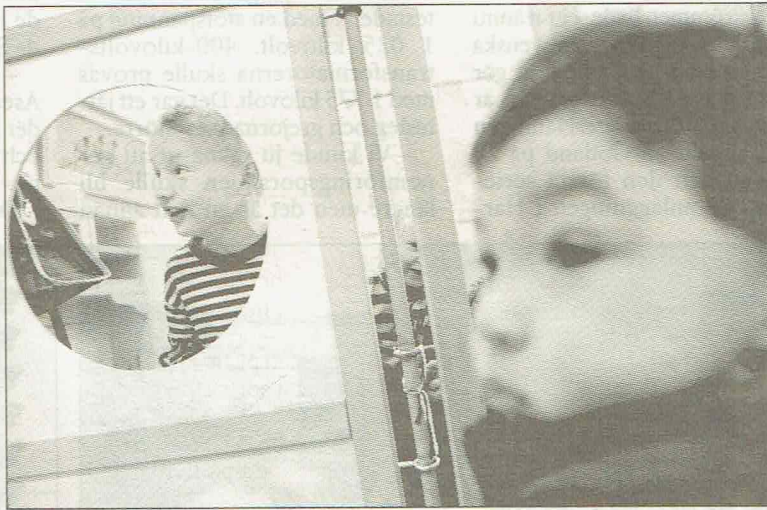
utom barnen. Saxdalingarna och Saxdalens manskör bjöd nämligen på glass och dricka. Allt för att fira sin skola och dess barn.

Alla deltagare i Saxdalingarna kunde dock inte finnas på plats eftersom det var en vanlig arbetsdag. De som kunde delta passade dock på att spela lite tillsammans med barnen.

INGELA HALLGREN
0240-882 17
ingela.hallgren@dalarnastidningar.se

Glädje i byn. När det var öppet hus passade många föräldrar med små barn på att komma och besöka sina barns framtida skola.

Provlekte lokalerna. Johan Persson och Mattias Johansson passade på att leka lite när Saxdalens skola besöktes.

"Sprinten"

MÅNDAG 8 MARS 2004

BILSPORT

GRÄNGÄRDE: Grängärdesprinten. 4WD: 1) Tobias Johansson, Ludvika 16,36, 2) Staffan Bergdahl, Teknis 17,31, 3) Mats Jonsson, Uppsala 17,39, 4) Pelle Eriksson, Falun 17,51.

A-2WD: 1) Johan Eriksson, Ludvika 17,14, 2) Fredrik Andersson, do 17,36, 3) Dick Larsson, Kilafors 17,59.

B-2WD: 1) Tony Karlsson, Grängärde 18,07, 2) Christian Gustavsson, Ludvika 18,19, 3) Åke Sörfjäll, Horndal 18,39, 4) Björn Hendriksson, Ludvika 18,39.

C-2WD: 1) Andreas Hellberg, Grängärde 18,28, 2) Krister Nordlund, Skepptuna 18,39, 3) Niklas Östmark, Kolsva 19,07.

Grp. E: 1) Johan Olsson, Fagersta 19,04, 2) Mattias Svedberg, Bollnäs 19,16, 3) Jnas B Larsson, Kopparberg 19,37.

Veteran/KRB: 1) Jan-Erik Eriksson, Ludvika 18,17, 2) Ronnie Lindblom, Grängärde 18,24, 3) Mats Johansson, Gävle 19,18, 4) Ola Skoog, Ludvika 19,25.

TISDAG 16 MARS 2004

Vb-åkare i topp i NLT-cupen

Snabbast. Josefina Heij på väg mot en ny seger i klassen D14-15.

Foto: GÖRAN KEMPE

ALPINT/KOPPARBERG

► I helgen avslutades säsongens alpina breddtävling – NLT-cupen. Finalen gick på Gillersklack i Kopparberg och disciplinen var super-G.

När det gäller totalsammandraget kan noteras att Fagerstaklubben Högbyn tog fyra av fem möjliga segrar i de yngre åldersgrupperna. ID12-13 delade dock Högbyns Katja Annala och Jenie Johansson från Säfsen på slutsegrarna.

IFK Grängesberg toppade H12-13 och D14-15 genom Daniel Gilberg och Josefina Heij.

I den äldsta gruppen vann Sofie Lassfolk, Gillersklack, tjejklassen, Kalle Svensson, Norrbärke, och

Grängesvinster. Daniel Gilberg och Josefina Heij, IFK Grängesberg, vann var sin klass i NLT-cupen.

Carl-Fredrik Huss, Gillersklack, delade på slutsegrarna bland killarna.

Jerry Johansson, Norrbärke och Marika Ögren, Högbyn toppade snowboardklassen.

Vår kära

Elvy Falk

* 26 oktober 1928
har i dag lämnat oss

Ludvika
den 15 mars 2004

**Lennart och Gun-Britt
Stig och Britt-Lis
Rolf**

Barnbarnen

Släkt och vänner

*Det är något bortom
bergen
bortom blommorna och
sången.*

*Det är något bakom
stjärnor,
bakom heta hjärtat mitt*
Dan Andersson

Begravningsgudstjänsten
äger rum i kretsen av de
närmaste.

Sporten

Saxdalen-V/G gjorde nio mål

FOTBOLL/GRÄNGESBERG

► Saxdalen-V/G:s spelande tränare Lars-Åke Wallenstein räknade med en tuff träningsbatalj när division 4-kollegan Skinnskatteberg i lördags gästade Grängesvallen.

Men det blev i stället spel mot ett mål och Saxdalen-V/G vann med hela 9-1 (4-0).

– Ett prov utan värde. Men jag hörde att Skinnskatteberg tappat många spelare sen i fjol och det förklarar kanske det svaga motståndet, sa Wallenstein.

Saxdalen-V/G var totalt överlägset, men man släppte ändå till ett baklängesmål och det kom matchens sista minut.

– Spelmässigt gav väl inte det här så mycket, men det är ju alltid positivt att göra många mål.

Piggast i hemmalaget var Mats Naclér och Fredrik Holmberg.

Saxdalen-V/G:s mål: Mats Naclér 2, Joakim Alfredsson 2, Fredrik Holmberg 2, Hamid Achmadi 2, Per Forsberg.

Rita och Håkan Gustafsson, Saxdalen, fick den 8 mars en dotter som heter Vanessa. Hon var 51 cm lång och vägde 3 520 gram. Syskonen heter Sebastian (bilden), Amanda och Pontus.

Möte om byskolornas fortsatta framtid

LUDVIKA

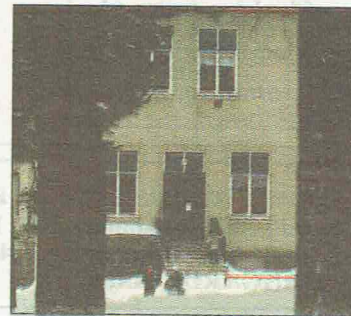
► Social- och utbildningsförvaltningen bjuder in alla berörda och intresserade till ett möte om Håksbergs och Saxdalens skolor för framtiden.

Kommunfullmäktige beslutade i början av mars att behålla byskolorna i Saxdalen och Håksberg.

Beslutet kom efter intensiva insatser från föräldrar och personal.

För att kunna behålla byskolorna krävs fortsatt anpassning och genomförande av förtätningsprogram, liksom fortsatt arbete med fördjupad föräldramedverkan och anpassning av skollokalerna.

Den 31 mars inbjuder förvaltning och förvaltningschef Kah Slenning rektorer, personal, föräldrar och nämndledamöter samt avdelningschefer för respektive skola till information och diskussion kring det fortsatta arbetet. Mötet hålls i Lorensbergaskolans aula.

Skarp Sven kan räkna in 23 år

SAXDALEN

► Den verkliga styrelsevetern, kassören Skarp Sven Danielsson, avtackades på torsdagen i samband med att Saxdalens PRO höll sitt årsmöte. I hela 23 år har Sven arbetat inom styrelsen, men avgick nu med ålderns rätt. Han fyller 90 närmast.

Dagen till ära hade distriktsordföranden Inger Hestvik kommit till byn för att tacka Sven för hans insatser.

I övrigt var det en lugnt årsmöte som glädjande nog besöktes av nära nog hälften av medlemmarna, 32 stycken.

Till ny kassör, efter Sven Dani-

elsson, valdes Mona Runnqvist.

För underhållningen vid mötet svarade trion Rune Trogen, Hans Karlsson och Marianne Jonsson som bjöd på såväl skönsång som klämmiga dragospelstoner och roliga historier.

BERTIL DANIELSSON

MÅNDAG 29 MARS 2004

Tack för gott arbete. Efter 23 år som kassör i Saxdalens PRO avtackades Skarp Sven Danielsson av ordföranden Anita Broberg och distriktsordföranden Inger Hestvik.

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

Nytt företag
Brian Falk Transport AB, 33-åriga Brian Falk, Saxenvägen 1, Saxdalen, ska driva åkeri direkt eller indirekt via rörelsedrivande dotterbolag.

Johanna Ojala och Mikael Eriksson, Saxdalen, fick den 30 mars en pojke som heter Martin. Han var 48 cm lång och vägde 2 913 gram.

Fortsatt planering för ökad föräldrastyrning

– vid skolorna i Håksberg och Saxdalen

LUDVIKA

Planeringen för att omvandla skolorna i Håksberg och Saxdalen till skolor med egna styrelser i vilka målsmännan är i majoritet går vidare. Konkreta diskussioner pågår och siktet är inställt på att de båda skolornas nya styrelser ska kunna börja fungera under vårmånaderna 2005.

Det framkom när ett 100-tal representanter för föräldrar, social- och utbildningsförvaltningen och personalen nyligen var samlade till avstamp i Lorensbergaskolans aula.

Förvaltningschefen Kah Slenning redogjorde utförligt för vad fullmäktigebeslutet om så kallad fördjupad föräldramedverkan

innebär och vad den närmaste framtiden bär i sitt sköte.

– Social- och utbildningsnämnden har ställt sig positiv till det fortsatta arbetet. Föräldrainflytande och lokalt inflytande är en av flera hörnstenar i läroplaner och kommunala mål. Engagemang är värt att ta vara på. Det är bra för skolans stabilitet och för elevernas resultat och trivsel, sa Slenning.

Nu har förvaltningen fått uppdraget att sätta planerna i verket. I fortsättningen ska samtliga berörda vara med och diskutera ut. Varje rektorsområde ska nu

jobba fram sitt eget koncept för hur styrelsen ska arbeta och vilka beslut de ska vara med och ta.

En viktig målsättning i sammanhanget är också att fullfölja direktiven om att skolan generellt måste minska kostymen. I dag disponeras alldeles för stora lokalytor vilket innebär en betydande kostnad för kommunen. Som tidigare har man talat om att man ska dra ned till 2010 för behov att dra ned med motsvarande en Råsunda-stadion.

I sammanhanget kan nämnas att det i Saxdalen finns redan långt framskridna planer på att flytta in kvartersgården i skolan. Verksamheten har hittills varit förlagd till externt hyrda lokaler ute på byn.

Enligt Barbro Nystedt, chef för förvaltningens resursgrupp, ska det också handla om vilket mandat respektive styrelse ska ha.

– De behöver inte se likadana ut. Varje rektorsområde ska nu

116:årsdagen

Nu spelar vårens ljumma... Lokala musiker skapade stämning när Dan Anderssons 116:e födelsedag högtidligt firades på museet i Ludvika. Här är det Saxdalarna Roger Broberg och Åke Lundberg som framför valda visor av den framtidne skalden.

ONSDAG 7 APRIL 2004

LÖRDAG 3 APRIL 2004

Det här är Rävuvåla-Plusken

Vi är ganska många som sett Saxdalens Manskörs spel "Vi möts igen på Annas Café".

Vi är nästan lika många som menar att spelets Västansjö-Plusken är mera lik Västansjö-Plusken än Per Arvid Björk själv.

Numera heter Per Arvid Björk Sten Olof Strömberg.

På väg att hälsa på Sten Olof Strömberg passerar vi ovan nämnda Annas Café vid foten av Gubbas Berg.

Det är inte utan att historiens vingslag örflar upp oss.

Vi befinner oss på nästan hysteriskt historik mark.

Här inne, på ett av byns fik, satt Plusken ofta över en kopp kaffe som den självklara attraktionen, en ståuppkomiker – eller snarare en sitdownkomiker – långt innan begreppet sett dagens ljus och nattens spotlight.

– Jo, jag var nog in där nån gång och spelade på det där kulspelet dom hade, minns Sten Olof, uppväxt i en tid då Sveriges Längsta By hade inte mindre än fyra fik från Selims i norr, via Hjalmar och Wickes, till Annas i söder och gott om fikhängande acnebestyckade unga rävvålingar fanns det.

– Det var mycket ungdom på byn då, minns han. Både nere i själva byn och uppe vid gruvan.

Vår värd den här eftermiddagen vid kaffebordet på Stenbacksvägen 13 är inte av den sorten som skulle "kostas på" och gå i realskola och annat skitviktigt.

Det var mitten av 1950-talet och då var det full sula ut i arbetslivet. En gratismössa från bensinmacken upptill och ett blåställ från J.E Runnbergs nertill var viktigare än vit mössa och champagnefrukost.

Strömberg blev målare.

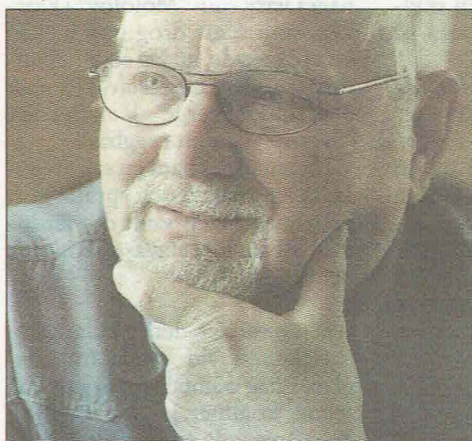
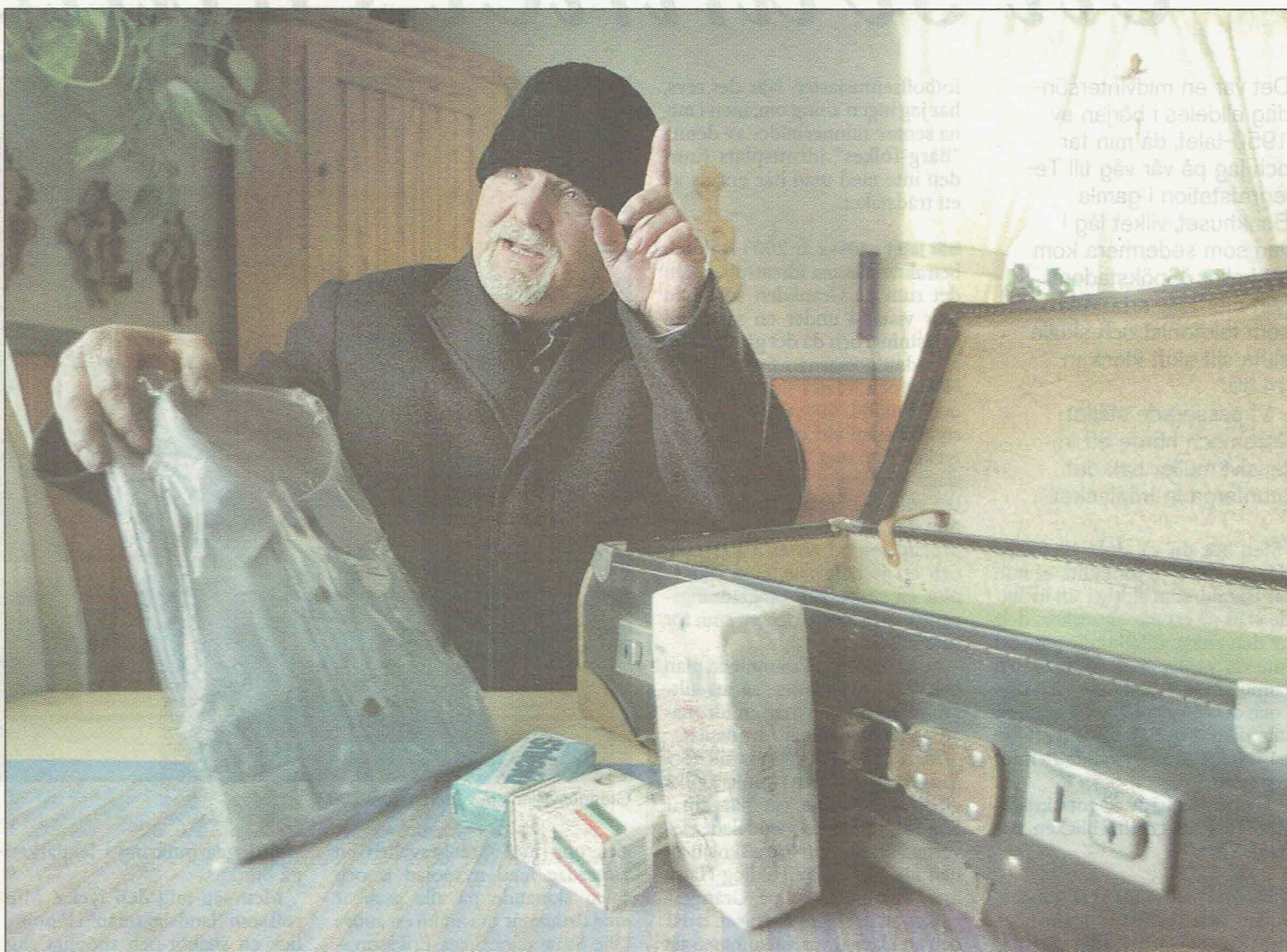
– Vi bodde nere i ett bolagshus i byn och där höll Maurits Andersson på med måleriarbete, för att snygga till lägenheterna, och jag var väl med och kladdade när jag kom hem från skolan på dagarna. När det var dags för examen så frågade han om jag ville fortsätta jobba åt honom och så blev det, berättar han.

Nu blev unge Strömberg målare under sju, åtta års tid. Men han blev mycket annat också under sin yrkesverksamma tid.

Han jobbade till exempel med asfältläggning i Stockholm och andra platser där man får traktamenten för att tillbringa sin vakna tid.

I fjol gick han hem som pensionär, en jättad sådan. Då hade han jobbat åtskilliga år åt Ludvika kommun. Mest har man sett honom i lastbilar och maskiner av olika slag.

– Jag förstår inte vart dagarna har tagit vägen, säger han, men det blir en stund på vedbacken, en sväng med husvagnen och ett och annat barnbarn som ska skickas till skolan, så nog har jag att göra. Hur han än pusslar i almanack-

” På repetitionerna går det inte alls att få fram Plusken, men får jag bara på mig rocken så jäklar...

Fakta | Sten Olof Strömberg

Född: 17 juli 1942, Saxdalen.

Yrke: Före detta kommunalarbete.

Bor: Saxdalen.

Familj: Hustru Ingrid och två barn med familjer.

Fritidsintressen: Ved, husvagn, trähästtäljande.

an lär han inte, inom överskådlig framtid, få tid över till den allra minsta suppleantpost hos byns PRO eller till stärkande stavpromenader.

Någon har sagt att man inte kan hitta en mera genuin rävvåling än så här.

Det är ämnat som beröm.

Inga engelska modeord eller trendiga Stockholmsklyschor har en chans att slå rot i munnen på denne man.

Han har snart lärt hela Dalarna och grannlänerna vad ord som syta och rämmil betyder.

– Man ska slå vakt om sin dialekt, säger han. Fast på dialekt.

Redan andra året Saxdalens Manskör existerade kom han med i gänget.

Även här är han unik.

– Jo, jag är nog den enda rävvålingen där. Annars är det mest utflyttat och inflyttat folk i en enda röra, noterar han.

Möjligen var det hans genuina framtoning som gjorde honom självskrivnen när rollen som Västansjö- Plusken skulle skapas i "Annas Café".

– Bengt Emil (Johnson) kom och frågade mig om jag kunde tänka mig att dra några revaljur, som Plusken brukade göra, och det kunde jag väl tänka mig.

– När vi väl kom till repetition, så funderade han om jag inte rent utav kunde klä mig som Plusken, och det gjorde jag. Det var ju inga problem eftersom jag minns precis hur han såg ut och klädde sig och förde sig, säger han och visar upp den typiska rocken, en Tiger

från J.E Runnbergs Herrekipering i byn.

– Den här är jag tvungen att ha på mig. Den å krimelmössan. På repetitionerna går det inte alls att få fram Plusken, men får jag bara på mig rocken så jäklar...

Bengt Emil visste vad han gjorde. Han – liksom vi andra – såg klara likheter mellan förlagan och kreatören. Om man kisar det allra minsta är de till förvillelse lika.

Bengt Olof Strömberg som Plusken har någonting som skapat den givna succéentrén i föreställningen efter föreställning, år efter år: Han tar sin föregångare på allvar, visar honom respekt.

Här är det inte frågan om att göra spektakel av en personlighet. Det är mycket hjärta innanför tigerrocken när han berättar om hur det vore att vara spritt nåku på tårje i Nyhammar å kast ut vattenskada tvål å rop' hej sprut'n.

– Det har varit roligt att spela den här rollen, säger han. Roligt

och lärorikt. Tänk bara vad jag har fått höra folk berätta om Plusken. Jag skulle nog kunna skriva en tjock bok om honom bara genom att berätta vad folk har berättat för mig.

– Det verkar som om dom gillar det jag gör. Jag har till och med fått Pluskens väska i present, säger han och visar upp en väl sliten väska med tillhörande sortiment som han demonstrerar med sin, numera, väl inlärd nasarejargong.

Här finns en skjorta.

Och tvålar.

Mängder av tvålar.

Dock ej vattenskadade, så vitt jag kan se.

Text

BERTIL DANIELSSON
0240-882 02
bertil.danielsson@daltid.se

Foto

ANDERS ABRAHAMSSON
0240-882 38
anders.abrahamsson@daltid.se

